

www.digitalne-knjige.com

Zlatan Gavrilović Kovač

SIN EZRA

Zlatan Gavrilović Kovač

SIN EZRA

2021. godine

Svi korisnici digitalnih knjiga by Impero present, dužni su poštivati ugovor o korištenju digitalnih knjiga koji se nalazi u prilogu knjige:

Više podataka o našim drugim izdanjima moći ćete saznati ukoliko posjetite našu web stranicu, koja se nalazi na slijedećoj adresi:

<http://www.digitalne-knjige.com>

SIN EZRA

dr Zlatan Gavrilović Kovač

Lektura:

Jadranka Varga, pjesnikinja

Recenzija:

Jadranka Varga, pjesnikinja

Zlatan Gavrilović Kovač
SIN EZRA

© Copyright Zlatan Gavrilović Kovač. Sva prava pridržana.
Ni jedan dio ove knjige ne smije se reproducirati u bilo kom obliku ili na bilo koji način uklopiti u drugi rad, prenijeti u bilo koju formu: bez pismenog odobrenja autora, uvažavajući sva autorska prava.

*"Tri stvari su nam ostale
od raja: zvijezde u noći,
cvijeće po danu i dječje oči."*

Dante Alighieri

Pripremila : Jadranka Varga

Uredio i obradio: Nenad Grbac

O AUTORU

Dr Zlatan Gavrilović Kovač (Dubrovnik 25.1.1959.) hrvatski je politički pisac, filozof i pjesnik, diplomirao je pomorsku školu u Splitu i stekao zvanje mornaričkog časnika 1977. Studij sociologije i filozofije pohađa na zadarskom Filozofskom fakultetu i Filozofskom fakultetu u Zagrebu, diplomirao je na ovim odsjecima 1986.

Doktorsku dizertaciju brani na Filozofskom fakultetu u Sarajevu pod mentorstvom akademika Muhameda Filipovića 1989. pod naslovom "Filozofske pretpostavke suvremene znanosti" (ili o filozofiji Nikole Kuzanskog).

Jedan je od autora famozne "Bijele knjige" zbog čega je bio proskibiran u javnosti. Bio je glavni i odgovorni urednik "Studentskog lista" i časopisa "Pitanja", od 1982. do 1985. Zadnjih 20 godina suradnik je hrvatskih književnih portala i dopisnik iz Australije.

Objavio je preko 45 znanstvenih i stručnih knjiga političke tematike u digitalnom obliku na portalu www.digitalne-knjige.com kao i u tiskanom obliku.

Živi i radi u Adelaidi u Australiji.

***

Dr Zlatan Gavrilovic Kovac (Dubrovnik, 25th of January 1959) is Croatian political writer, philosopher and poet. He graduated Maritime School in Split and became a naval officer in the year 1977. Studies of sociology and philosophy he attending in the Zadar Faculty of Philosophy and the Faculty of Philosophy in Zagreb. He graduated from these departments in the year 1986.

PhD thesis defended at the Faculty of Philosophy in Sarajevo under the mentorship of Academician Muhamed Filipovic 1989 with the title Philosophical assumptions of modern science (or the philosophy of Nicholas of Cusa).

He is one of the authors of the famous "White book" from 1984 and therefore was belittled publicly. He was editor in chief of the student newspaper "Student newspaper" and magazine "Questiones" from 1982 to 1985.

Last twenty years he is an associate of the Croatian literary portal and correspondent from Australia. He has published over 45 scientific and professional books of political themes.

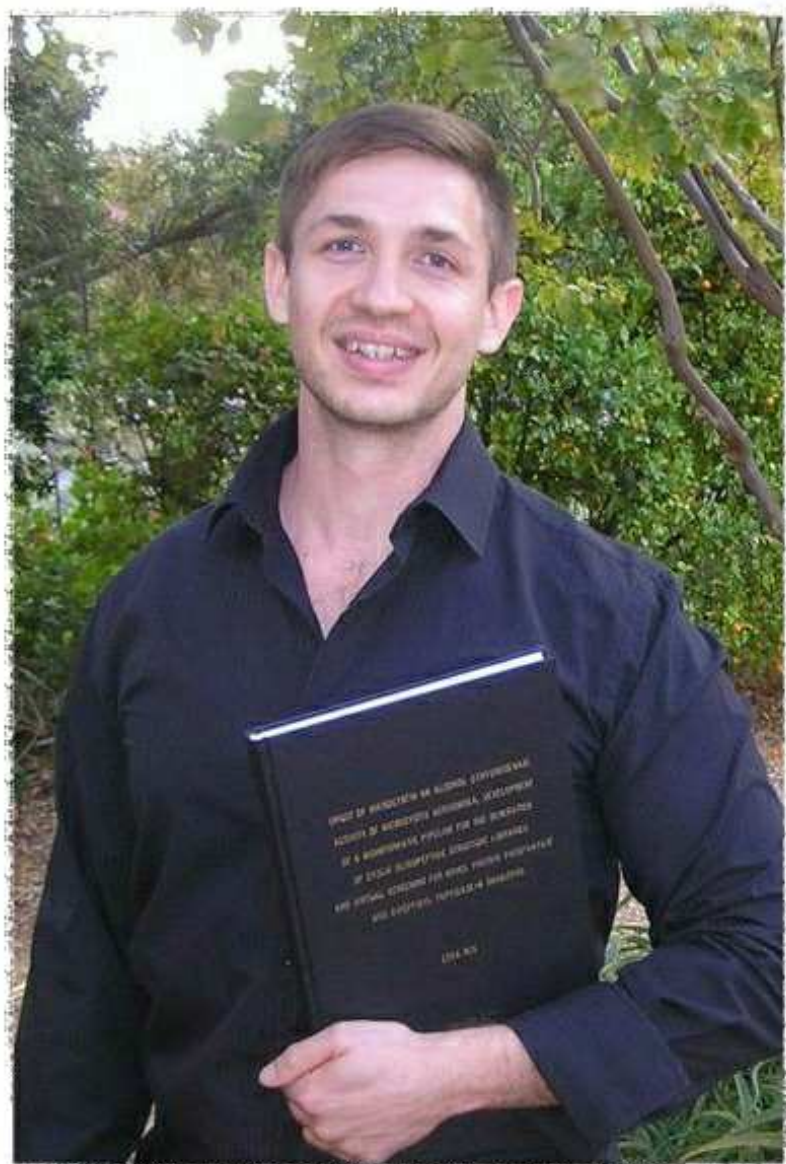
ZAHVALA

Želim se zahvaliti sljedećim osobama koje su mi bile velika pomoć oko stvaranja te izdavanja i ove knjige:

- moj izdavač, gospodin **Nenad Grbac**, sa portala www.digitalne-knjige.com/

- gospođa Jadranka Varga, hrvatska pjesnikinja koja je svojim radom pomogla, da se objavi i ova moja knjiga.

*Dr Zlatan Gavrilović Kovač
Adelaide, Australia*

PREDGOVOR

Najznačajniji dio ove knjige pod naslovom „Sin Ezra“ odnosi se na psihijatrijsko iskustvo mog sina kao pacijenta iz vremena 2012., dakle, iz perioda od prije 8 godina.

Mnogo toga se dogodilo u međuvremenu tako da je cijeli slučaj, bar što se moje obitelji tiče, u dobroj mjeri zaboravljen, iako ne treba smetnuti s uma, da i Ezra i ja još uvijek rezidualno imamo posljedice tog hospitalizma i da se još uvijek nismo sasvim oporavili, a pitanje je hoćemo li ikada? Ta njegova hospitalizacija je u Psihijatrijskoj bolnici Glenside u Adelaideu trajala neko vrijeme, a onda je otpušten kao „zdrav“, iako je bilo riječi o poraznoj praksi adelaidske psihijatrije za koju se i danas vjeruje, da se skrbi oko duševno bolesnih i oštećenih ljudi, a što je i inače praksa svih psihijatrijskih bolnica, samo nisu sve zamišljene kao briga oko pacijenata, nego kao pribežište za uboge ili kao palijativne institucije koje provode nasilje nad duševnim bolesnicima.

Ezra je, na žalost, imao upravo jedno takvo porazno iskustvo, da je na svojoj koži osjetio svu težinu australskog režima koji ne preza ni od čega, nego samovoljno provodi u djelo ono što se ovdje drži „zdravljem“ kao da se „zdravlje“ može dobiti ili pak popraviti ili čak i kupiti. Mi, na žalost, nismo imali takve novce kojima bismo mogli kupiti duševno zdravlje, nego smo bili prisiljeni podnositi teret psihijatrijskih institucija kod kojih, već po logici same stvari, ljudi bivaju stigmatizirani kao „nerealni“, „kompulzivni“, „opsesivni“, „agresivni“, „nasilni“, a da je primarna socijalna funkcija bolnice ljude resocijalizirati i ponovo vratiti njihovim svakodnevnim socijalnim obvezama i to naravno kao „popravljene“ osobe. Pri tom se znaju koristiti i razne metode zastrašivanja, kazne, izolacije, a što sve govori najviše o granicama suvremene psihijatrije koja je i danas u nekim vidovima ostala ista kao i stoljećima ranije i ja osobno mislim, da nigdje medicinska znanost nije toliko malo rekla kao što je to slučaj sa psihijatrijom i psihijatrijskom problematikom.

Cijeli taj njegov boravak u bolnici Glenside sam bilježio i jedan dio objavio na zagrebačkom ezoteričkom portalu www.magicus.info kako bi hrvatska javnost bila upoznata sa tim slučajem i stradanjem jednog nevinog mladića pa se iz tih priloga vidi sva dubina i širina te problematike.

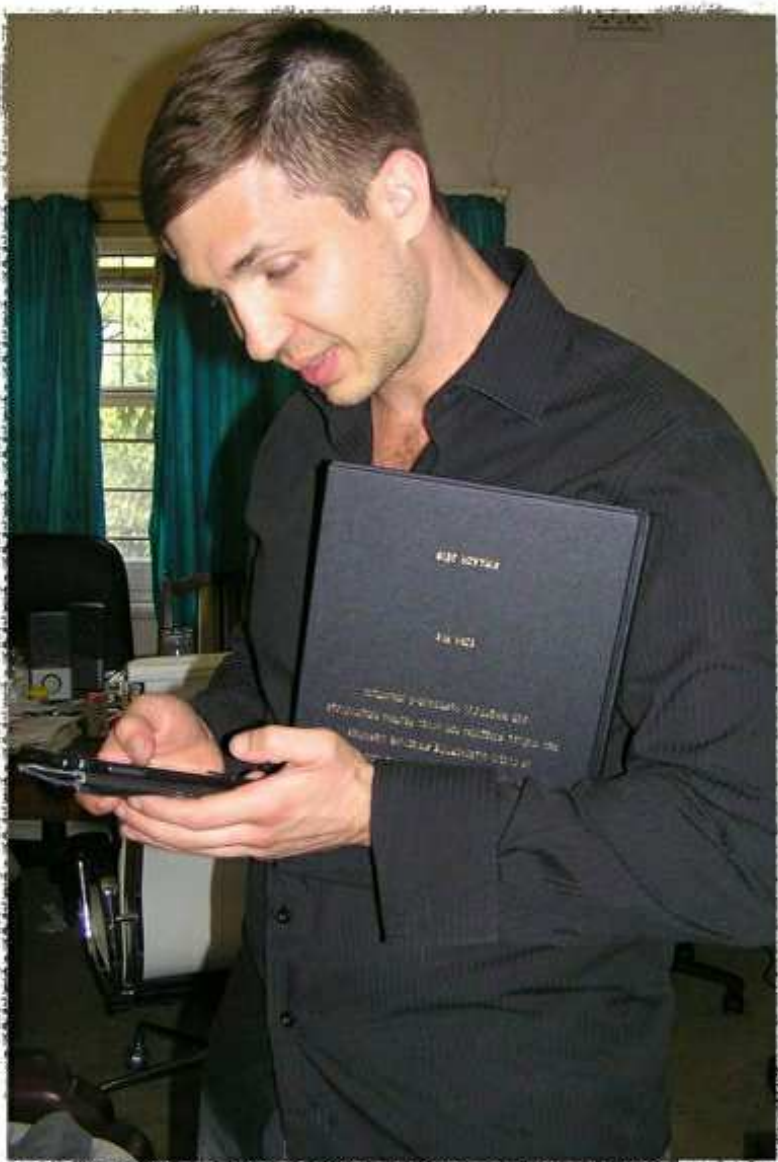
U ovoj knjizi se također donose najvažniji dokumenti koji su pohranjeni u arhivi ovog portala odakle se može dobiti uvid i to vrlo jasan uvid u karakter psihijatrijskog tretmana koji je bio proveden nad Ezrom. Međutim, u toj cjelokupnoj dokumentaciji postoji i jedan dokument teksta i fotografije Ezre iz vremena, dok je bio student biotehnologije na Flinders Univerzitetu i taj se dokument također prilaže u ovoj knjizi koji na neki neobičan način anticipira što će se s Ezrom događati nekoliko godina kasnije. U najmanju ruku kao da je dotični novinar godinama ranije znao individualni razvoj mog djeteta koji je i meni, kao njegovom roditelju koji ga najbolje poznaje, bio sasvim stran. Nije li to čudno?

Cijela priča je na koncu završila tako, da se sada prilaže hrvatskoj javnosti najvažniji dio cijele te dokumentacije u obliku jednog samostalnog djela iz kojeg će mnogi dobiti najvažnije istine vezane za njegov slučaj pa i samom Ezri koji stjecajem okolnosti još uvijek nema kritičan pogled na stanje stvari niti dovoljno poznavanje elemenata koji su vezani za njegov boravak u Adelaideu.

To je za Ezru ostalo otvoreno pitanje na koje će dobiti mjerodavne odgovore iščitavanja mog cjelokupnog rada, a do tada ćemo naravno čekati - čekat ćemo povoljnije vjetrove, da puhnu Egejem i da naš brod uprave prema sigurnome kopnu.

Autor, Adelaide, 15.12.2020.

PREPISKA SA NENADOM

postovani gospodien grbac, danas sam razgovarao sa svojim sinom i on se puno bolje osjeca, medutim je htio nastaviti svoje studije kompletirajuci svoj doktorat i svoju tezu koju je valjalo obraniti u izvjesnom veremenu, i on je bio u jako lijepom odnosu sa svojim profesorom koji ga je uveo u tajne molekularne biologije, ali je ezra sa zaprepastenjem vremenom otkrio da je u posjedu takve tehnologije koja moze zahvaljujuci tesli unistiti citav svijet u cjelini i on je sada u jednoj velikoj stvaralackoj krizi, mislim da je o ovim pitanjima razgovarao i sa adelaidskim rabinom a ja opet drzim da bi hrvatska strana koja je u svemu bila od pocetka involvirana takodjer trebala znati o cemu je rijec kada je rijec o najnovijim ezrinim krizama, inace se ljudi u adelaideu plase svega posebno ovih najnovijih ezrinih uvida, sutra idem kod njega pa cemo o svemu dobro popricati, eto toliko za sada, srdacno vas pozdravljam iz adelaidea zlatan

***

draga dijana, evo vam pisem da je moj sin puno bolje nego sto je bio i on je s vremenom dospio do toga da radi svoju doktorsku tezu zahvaljujuci svome mentoru i profesoru koji ga je uveo u tajne molekularne biologije, medutim je otkrio nedavno da je u posjedu tehnologije koja moze unistiti citav nas svijet u cjelini pa mi je rekao da on ne zeli biti dio toga, do osnovne ideje dosao je posve slucajno razgovorima u svojoj bolnici gdje ezra vlaho radi i to sa sasvimobicnim ljudima, a onda je sa zaprepastenjem otkrio tajnu totalne destrukcije svijeta, ja sada bas ne znam o cemu je rijec, sutra cu ga vidjeti, ali sam bio misljenja da bi i magicus i ljudi koji su bili involvirani u njegov slucaj takoder trebali znati u kojim je on sada stanjima i zbog cega, inace on je vec razgovarao sa adelaidskim rabinom o cijeloj stvari i jako je preplasen, on je trebao nastaviti nas zajednicki rad koji je dug vec nekoliko decenija, ali je on sada od straha pred istinama o razornosti te tehnologije prisiljen da se

povuce i ja se slazem sa njim, a ja sam mu predlozio da pise za magicus, on ce jos pricekati jedno vrijeme, eto toliko draga dijana iz adelaidea, mislim na vas i na sve oko vas, srdacno vas pozdravljam iz adelaidea zlatan

* * *

postovani gospodine grbac, moram vam reci da je ezra ponovno završio u psihijatrijskoj bolnici glenside u adelaideu, ne znam sto da radim, da sam se preselio na vrijeme kod njega do ovoga sigurno ne bi doslo, ovako sve su mi stvari razbacane po kuci cekajuci da se on dosjeti da dodjem kod njega, nema nikakve sumnje da je pogorsanje kod njega nastalo usljed vremena usamljenosti i pripremanja za studij, ali bih takodjer mogao reci da je trenutna njegova kriza izazvana i spoznajom o destruktivnim mocima teslinih elektrika primjenjenih u suvremenoj molekularnoj biologiji, prosli puta ja sam cijelu stvar pratio na magicusu kroz prepisku sa dijanom starcevic, ne znam da li se vi slazete da ovoga puta prepiska bude sa vama, jer sasvim je ocigledno da ce ove najnovije ezrine krize biti iskoristene da mu adelaidska policija jos vise naudi, eto toliko za sada, srdacno vas pozdravlja zlatan

NENADOV ODGOVOR

Poštovanje,

Drago mi je da je Ezri bolje.

Premalo sam upućen u to da bih mogao komentirati njegov rad, no veseli me da se posvetio njemu. Ako vama ili njemu mogu kako pomoći samo napišite.

Toliko zasad

Srdačan pozdrav

Nenad

***

postovani gospodine grbac, najvise biste mi pomogli, meni i mome sinu, ukoliko bismo pratili najnovije dogadaje sa njim i citavu tu komediju australijske policije kojoj nista nije sveto nego sve predmet zajebancije i ponizavanja, malo je neobicno to da su nasli ezru za svoju zajebanciju mada je sigurno ima onih koji su prikladniji tim ulogama, pitam se samo sto australijski studenti uce na svojim pravim studijima i kakva su im iskustva u tome, eto toliko za sada, srdacno zlatan

SLUČAJ JEDNE NESANICE

draga dijana, ja naravno ne znam bas sasvim pouzdano sto se sve dogadjalo sa vlahom ezrom u proteklo vrijeme jer mi je bio onemogucen pristup bolnickom odjelu, ali vi vec iz samih mojih pisama vidite gdje je on zavrrio. on je dosao kao pacijent i to kao dobrovoljni pacijent da mu lijecnici pomognu sa dugim nesanicama koje su ga pratile zbog naporna studija i osobnim porodicnih problema i svi smo mi mislili da je put prema pozitivnom ishodu osiguran s obzirom na predrasudu koju imamo, a ta je da je rijec o ozbiljnoj klinickoj ustanovi, medjutim smo se prevarili i moja bivsa zena i ja, sada smo ustanovili da je vlaho ezra smjesten bez ikakvog razloga na forenzicki odjel i da je na tom odjelu zlostavljan fizicki i vrlo vjerojatno seksualno, sada dakle vidimo kako je u adelaideu prosla osoba koja je kao moto svoga zivota imala nesebicnu pomoc drugim ljudiam bez obzira na spol, rasu, vjeru ili naciju, sa ovim spoznajama ja vas pozdravljam iz adelaide, zlatan

LIJEČNIK I POMAGAČ

draga dijana , danas je ponedjeljak 18.6. i sad je u adelaideu 9,30h ujutro, bas se spremam u posjet vlahi ezri, moram vam draga dijana reci da meni kao ocu nije lako gledati sto se iz dana u dan dogada sa mojim djetetom, tim vise sto me u cijelom slucaju goni misao da sam vise od dvije i po decenije bio svakodneвно zivotno vezan za to dijete, da je nas zivot nerazdvojno povezan i vidljivim i nevidljivim nitima i da je unekoliko njegova sudbina i moja i obrnuto, to su uvijek bila dva zivota sapletena u jednu sudbinu, posebno mi je teska spoznaja da to dijete nikada nikome nikakvo zlo nije ucinilo niti je mislilo tako nesto, nego je svoj zivot zamislio primjereno svome imenu EZRA sto u prijevodu sa hebrejskoga znaci POMAGAC, onaj koji pomaze ljudima, postoji istina i jos jedno znacenje a to je ORAO prema ezrinim svjedocanstvima o putu iz babilonskoga suzanjstva, u oba slucaja moje je dijete zivjelo u skladu sa svojim imenom koje je u bitnome odredjivalo citav njegov mladi zivot i zato je unekoliko tragedija to sto se njemu trenutno dogadja u adelaideu, istina to nije prvi puta da se jedna nevinna krv proljeva kako bi ljudi upoznali istinu, ima takvih slucajeva u nasoj poviejsti jako puno, ali je za mene tragedija gledati toliku patnju moga sina koji je cijelom svom zivotu u ovome gradu bio konstruktivno usmjeren, kooperativan, solidaran sa ljudima bez obzira na spol, vjeru ili naciju, zato je on unekoliko ZRTVA ljudi i njihova nerazumijevanja i ogranicenosti i tu zrtvu ja takodjer dijelim sa njim, kao i sudbnu o kojeoj vec davno znam da je zajednicka, evo, draga dijana sa ovim tuznim razmisljanjima srdacan pozdrav iz adelaidea zlatan

***

dobar dan Zlatane...mislim da bi jedan psihoanalitičar škole gustava Junga uistinu mogao pomoći vašem ezri...razmišljala sam o njemu...onoliko koliko mogu kroz vaša pisma...evo vam malo teksta o jungovim arhetipovima...pokušajte uspostaviti kontakt sa ezrinim

psihoanalitičarem...ispričajte mu Ezrinu priču...religijskim dogmama, pjesničkim slikama, ritualima) i na individualnom (u snovima, vizijama, simptomima i parapsihološkim doživljajima).

Najpoznatije arhetipske predstave su: Osoba, sjenka, anima, animus, mana – osobnost i sopstvo. Funkcija arhetipa je u tome da pojedincu olakša snalaženje u životno važnim, kriznim situacijama

***

draga dijana, i u slučaju imena VLAHO koje je također jedno ime moga djeteta on je svagda radio primjereno značenju toga imena. Vlaho zastitnik grada dubrovnika je bio porijeklom armenac kako mi se sada čini, a svojom profesijom bio je liječnik i pomagač ljudima posebno siromasima i ja mislim da je moje dijete od samih početaka bilo definirano svojim imenom kao pomagač ljudi i kao liječnik što je simbolika zastitnika grada dubrovnika, dakle već od rana definiran tom simbolikom o kojoj vi draga dijana govorite, odatle je čudno, više nego čudno da se on zbog jedne razbijene stolice vodi na forenzičkom odjelu koji je predviđen za kriminalne slučajeve izazvane u bolesnim duševnim stanjima, jer kod vlahu ezre takvih stanja nikada nije bilo, a gurnut je u veliku krizu nasiljem i tucama bolničkog osoblja i njihovim neprijateljstvom prema njemu, prema tome ja mislim da odgovornost za sadašnje stanje vlahu ezre stoji isključivo u politici bolnice i njihova osoblja dok je vlaho ezra ZRTVOM takve politike i takvog nasilnog načina ponasanja, ja inače danas nisam uspio vidjeti svoga sina, jer su mi rekli da spava i to se događa već nekoliko puta pa mi se čini da osoblje izbjegava nase susrete i čini sve da ih što jednostavnije spriječi, eto toliko o tome i velika vam hvala na ovom malom prilogu od gustava junga, mislim da je jako korisna tipologija, srdačno draga dijana iz adelaidea zlatan

***

Po Karlu Gustavu Jungu postoje 4 čovjekova arhetipa. To su, točnije, 4 stupnja do prosvjetljenja; četiri stupnja u ljudskom našem sazrijevanju.

Po Jungu, prvi arhetip je arhetip ATLETE. To je identifikacija sa tijelom i ono šta možemo fizičkim zakonima učiniti.

Sljedeći arhetip je RATNIK. To je faza u našim životima kada razmišljamo kao ratnici: Koga treba savladati, koga treba pobijediti? Postoji li netko bolji od mene?

Treća faza je arhetip DRŽAVNIKA. To je vrijeme u kojem prestajemo misliti na sebe i počinjemo činiti stvari za druge? Misliti i pomagati drugima postaje važnije nego pomagati sebi.

Četvrti stadijum je arhetip DUHA. U tom stadijumu počinjemo sebe istinski prepoznavati. To je spoznaja u kojoj prihvaćamo istinu o konačnosti naših tijela i konačnost ovozemaljskih puteva. To je faza u kojoj se kristalizira metafizika uma...i mi postajemo svjesni beskonačnosti i beskrajnosti svemira i svoje neuništive veze sa univerzumom.

Arhetip je Jungova hipotetička konstrukcija, simbol koji označava kolektivni, naslijeđeni okvir čovjekova cjelokupnog iskustva.

To su urođeni obrasci mišljenja, osjećanja i djelovanja nastalih kao rezultat tisućljećima na taloženog iskustva brojnih generacija predaka. U širem smislu, prvobitni model, prototip, prauzor ili pratip. Arhetip je osnovna strukturalna i dinamička jedinica kolektivnog nesvjesnog. Može se proučavati preko svojih manifestacija na kolektivnom planu (u mitskim slikama i simbolima,

ČAROBNI BRIJEG

draga dijana, vlaho ezra je završio u bolničkom zatvoru, to je odjel zatvorenoga tipa u kojem nije moguć pristup sa strane, a posjete su ograničene na sat vremena, danas sam ga posjetio i sa njim proveo nekih petnaestak minuta, duže nisam mogao jer je istina da se iritira na svaku malu moguću sitnicu, evo draga dijana to su posljednje vijesti iz adelaidea, srdačno vas pozdravlja zlatan

***

dragi Zlatane...mislim da je to dobro rješenje...taj prostor nije zatvor nego lječilište... zamislite ga kao Mannov čarobni brijeg...prepustite liječenje stručnjacima...a vi budite čuvar vlahova mira...razgovorima ga odteretite od prošlosti...jer tek kada se pomorimo sa prošlosti možemo krenuti mirni u budućnost...ugodan dan vam želim, srdačan pozdrav, Dijana

***

draga dijana, slazem se sa vama da je jedan oblik izolacije vlahove ezre najbolje rješenje za njega, odnosno da bi to izoliranje od uticaja ljudi moglo biti blagovorno, međutim danas je u posjetu dosla njegova mama u pratnji jednog vlahinog prijatelja sa posla i taj dečko nije mogao vjerovati svojim ocima sto su od njega napravili i ja isto tako mislim da je upravo nevjerovatno sto je od njega napravljeno za svega nekoliko dana, e sada, da li je to taj carobni brijeg o kojem govorite bas ne znam i bas ne znam da li je rijec o lijecilistu, molim boga da ne izgubim dijete, srdačno vas pozdravlja zlatan

PATNJA KAO TRANSFORMATIVNA EPIZODA

dragi zlatane...psihijatriska blagost bi trebala biti velika vrijednost u takvim klinikama...Laing polazi od tvrdnje Jaspersa i razvija anti-psihijatriju, evo vam jednog isječka iz njegovih djela...sam kraj ovog citata dokazuje da se psihijatriskom blagosti ostvaruju fantastični rezultati...

srdačan pozdrav

Dijana

„Godine 1913., psihijatar i filozof Karl Jaspers rekao je u svom radu „Opća psihopatologija“, da su mnogi od simptoma duševne bolesti, a osobito halucinacije - "ne-razumljivi", i stoga ne zaslužuju pažnju, osim kao znak nekog drugog primarnog poremećaja. Zatim, 1956.g., Gregory Bateson i njegovi kolege Paul Watzlawick, Donald Jackson i Jay Haley artikulirali su teoriju shizofrenije, koja proizlazi iz situacija s dvostrukom porukom gdje osoba prima različite ili kontradiktorne poruke. Uočeni simptomi shizofrenije su stoga izraz tih problema i treba ih vrednovati kao katarzično i transformativno iskustvo. Laing je tvrdio slično za psihoze: da su čudno ponašanje i naizgled zbunjen govor osoba koje prolaze kroz psihotičnu epizodu u konačnici razumljivi kao pokušaj da komuniciraju o svojim brigama i nedoumicama, često u situacijama u kojima to nije moguće ili nije dopušteno. Laing je naglašavao ulogu društva, pogotovo obitelji, u razvoju "ludila" (njegov izraz). Laing je tvrdio da se osobe često može dovesti u nemoguće situacije, gdje im je nemoguće prikloniti se suprotstavljenim očekivanjima svojih vršnjaka, što dovodi do situacije u kojoj gube u svakom slučaju i do velike mentalne patnje dotičnih pojedinaca.

Laing je vidio psihopatologiju kao da se očituje ne na biološkim ili psihičkim organima - pri čemu se okoliš svodi samo na slučajnu

ulogu neposrednog okidača bolesti – nego radije u društvenoj kolijevci, urbanom domu, koji je njeguje, poput retorte u kojoj se sebstva krivotvore. Ta re-evaluacija locusa procesa bolesti i posljedičan pomak u oblicima liječenja - bio je u oštroj suprotnosti s psihijatrijskom ortodoksijom (u najširem smislu kojeg imamo o sebi samima kao psihološkim subjektima i patološkim sebstvima). Laing je bio revolucionaran u vrednovanju sadržaja psihotičnog ponašanja i govora kao valjanog izraza patnje, obavijenog zagonetnim jezikom osobne simbolike koji ima smisla samo unutar određene situacije. Prema Laingu, ako terapeut može bolje razumjeti svog pacijenta, može naći smisao u simbolizmu pacijentove psihoze, a time i započeti rješavanje pitanja koja su uzrok psihičkoj patnji.

Laing je proširio pogled na "dvostruku poruku" – hipotezu koju su postavili Bateson i drugi antropolozi, i došao je do novog koncepta kojim je opisao vrlo složenu situaciju koja se odvija u procesu "kad netko poludi" – jedan "nekompatibilni čvor". Laing je tu situaciju usporedio sa situacijom u kojoj vaša desna ruka može postojati, ali vaša lijeva ruka ne može. U ovom neodrživom položaju, nešto se mora dati, i vrlo često, ono što se daje je psihološka stabilnost, a samouništavajuća sekvenca je pokrenuta.

Laing nije nikada zaniijekao postojanje duševne bolesti, no promatrao ju je u radikalno drugačijem svjetlu od svojih suvremenika. Za Lainga, duševna bolest mogla bi predstavljati transformativnu epizodu, pri čemu se proces prolaska kroz mentalnu patnju može usporediti sa šamanskim putovanjem. Putnik bi se mogao vratiti s putovanja s (navodno) važnim spoznajama, i mogao bi (prema stavovima Lainga i njegovih sljedbenika) u konačnici postati mudriji i više utemeljena osoba.“

***

Da, draga dijana, bas vam hvala na ovom malom prilogu, svakako je istina da je vlaho dugo vremena zivio sapet između svojih roditelja

osjećajući veliki krivnju za ono što se njemu naravno nikako ne može pripisati i u tom smislu postoji veliki cvor kojeg bi svakako trebalo raspetljati i on ga je raspetljao racionalno, ali ga nije raspetljao emotivno i vjerojatno dugo još neće, ali nešto je napravljeno u tome pravcu svakako, međutim, ima jedna stvar koja čini njegov veći cvor, a to je jedna ogromna količina utisaka koji su se nagomilali kroz vrijeme, mnogi od tih utisaka su negativni, mnogi su opet pozitivni i blagotvorni, ali nema nikakve sumnje da je vlaha ezra sa svojih 27 godina postao "sit" svijeta oko sebe i svijeta u sebi, zato ja mislim da je njemu prijeko potreban veliki odmor, jedno mirno skrovito mjesto u kojem će biti u stanju razmotriti utiske koje je stekao u svom mladom životu, tu mirnu luku dugo vremena sam ja osiguravao za njega, ali je ona s vremenom prevladana i ne mislim da je moguć povratak na staro, ne znam da li bi život u samostanu za njega bio najbolji s obzirom da je on još uvijek prilično mlad, ali ja ne vjerujem da je put kojim je išao njegov otac rjesenje za njega, svakako je istina da će to rjesenje on sam morati potražiti za sebe, hvala vam draga dijana još jedanput, srdačno iz adelaide zlatan

PSIHIJATRIJSKA BLAGOST

draga dijana, ne znam vise ni sam sto bih vam rekao ali mislim da je u ovih dva dana najvaznije to da u obje vizite nisam imao prilike da se sretnem sa vahom ezrom, iako mi je jako dobro poznato da sam mu sada najpotrebniji...prvi dan mi je receno da je u detentionu i da spava i da nije moguće da ga vidim, ali sam ostavio poruku da vlahi ezri kazu da sam ga posjetio, a drugi dan je on mene nazvao iz bolnice i ja sam dosao taksijem u roku od pola sata, medjutim i tada mi je receno da spava i da nije moguće da ga posjetim, a da ce vrlo vjerovatno uslijediti njegovo premjestanje na drugi odjel, tako da imam osjecaj kao da me staff klinike Glenside pravi ludim vec neko duze vrijeme kao sto mi se cini da to rade i vlahi ezri kao i njegovoj mami koja o cijelom slucaju raspolaze podacima koji nemaju nikakve veze sa stvarnim dogadjanjima, tako da mi se cini da se cijela porodica pravi ludom i to sustavno, koji su razlozi tome ja bas ne znam, ali svakako da nisu ugodne stvari, na zalost draga dijana, nista vam lijepog nisam kazao, a da li ce biti ljepsih stvari u vlahinom zivotu - ja se stvarno nadam i inace mislim da je njegov zivot bio takav da se mnogi njegovi vrsnjaci u adelaideu stide, eto toliko za sada draga dijana, hvala vam na strpljenju i volji da pratite ovaj slucaj, srdacno iz adelaidea zlatan

***

draga dijana, zaboravio sam vam reci da sam u telefonskom razgovoru sa vlahom ezrom saznao da je doslo do incidenta u bolnici Glenside i da je to vjerovatno bio razlog njegovom detentionu, medjutim ja ne mogu, a da ne ustvrdim da moje dijete TUKU kako bi ga proglasili PSIHOTIKOM. draga moja dijana da li biste mi mogli reci koliko to ima veze sa psihijatrijom i koliko to ima veze sa medicinom tamo gdje bi trebale biti krana medicinske znanosti, jer ja sam „imao sreću“ da upoznam psihijatriju i kao terapeut i kao terapeutizirani i u jednom i u drugom slucaju drzao sam se svagda preporuke velikoga

jaspersa o psihijatrijskoj blagosti kao uvjetu izlječenja tamo gdje se terapeuti bore sa patnjama, usudom ili talentom psihijatrijskoga pacijenta, sa ovim tuznim novostima ja vas pozdravljam iz adelaidea, srdacno zlatan

LET IZNAD KUKAVIČJEG GNIJEZDA

draga dijana, htio sam vas obavijestiti da je mome djetetu puno bolje, nego sto je bilo, nisam ga danas mogao posjetiti, jer se nisam osjecao bas najbolje, ali vec sutra hocu, htio bih vam ovom prilikom iskazati moje najdublje postovanje i zahvaliti vam na podrsci koju sam od vas dobio tijekom vremena, velika vam hvala, zlatan

* * *

draga dijana, vijesti koje vam danas šaljem nisu baš najbolje, mi smo mislili da je nakon petnaestak dana sa ezrom situacija krenula nabolje i doista on se prilično dobro osjećao, jučer na primjer on je bio sasvim normalan dečko, nakon moga odlaska iz bolnice ezru je nazvao Eisak, njegov tobožnji "brat" koji ga je provocirao na telefonu, usput taj je "brat" uposlen u australian army i kao mnogi njemu slični vjeruje da je ezrin život zajebancija, na koncu je ezra polupao u bolnici stolicu klavira i vjerojatno još štošta drugoga pa je intervenirao bolnički security, njega su savladali i nasilno odveli do sobe predviđene za takve slučajeve namaknuvši ga vrlo vjerojatno u stezulje uz velike doze psihofarmaka, ja ga danas nisam mogao vidjeti, ali sam odmah znao da se nešto dogodilo, jer su vrata odjela bila zaključana što inače nije bio slučaj, tako draga dijana, moje su vijesti samo iz dana u dan sve gore, mada nas drži nada da će sa ezrom biti sve kako valja, htio sam vam samo skrenuti pažnju da je vlaha ezra osoba koja nikada nikome nikakvo zlo nije načinila i da se on u adelaideu potukao svega jedanput uz veliki osjećaj krivnje, u našoj porodici nije nikada bilo pravilo da demonstriramo nasilje nad drugim ljudima, međutim, vidimo kako su to ljudi njemu vratili, jedan dio australaca koji je htio-ne htio bio involviran u cijeli naš slučaj ne skrivaju otvorene simpatije prema nastupu australijske policije koja za ezrin slučaj kaže da je riječ o još jednom VOLU kao što je i njegov otac već više od dvije decenije, onda možete zamisliti taj nivo kulture u saobraćanju i taj nivo psihijatrije koja je u australiji

svedena na posluhu policije i sličnih institucija, a da ne govorim o onom nivou da se mi kao porodica držimo godinama ruskim špijunima samo zato, jer pred australcima govorimo hrvatski jezik koji se njihovom kulturnom uhu doima kao ruski, da čovjek pukne od smijeha, eto toliko, draga dijana, iz adelaidea sa nadom da posljednji događaji ezru vlahu nisu totalno slomili, nego da će se on vratiti normalnom životu u obitelji koja ga je uvijek cijenila, poštovala i iznad svega voljela, srdačno zlatan

PREPISKA SA DIJANOM

draga dijana, ja se nadam da se ne ljutite sto sam objavio nasu prepisku i time upoznao hrvatsku javnost sa cijelim slucajem oko mojega sina vlahe ezre, na zalost, nisam imao potpunu dokumentaciju oko vasih pisama, jer je jedan dio baznadezno izgubljen slomom moga kompjuterskoga sistema, no i ovako je dobro ispalo, a vas nije ni u kom slucaju kompromitiralo ukoliko se mozda toga bojite, sama prepiska vise govori o nasemu obostranome prijateljstvu i ljubavi kao i medjusobnom razumijevanju, ja sam iance jucer imao razgovor sa adelaidskim rabinom mr. engelom, rabinom jevrejske zajednice u adelaideu pa sam mu u jednom oduzem razgovoru iznio probleme vlahe ezre u zadnjih 18 godina, a koji stoje u izvjesnom smislu u svezi sa zajednicom kao i vlahinim hospitalizmom, to je inace prvi put nakon 18 godina da sam ja trazio razgovor sa jevrejskim rabinom, jer sam cijelu tu pricu oko judaizma prepustio njegovoj majci, sada sam pak na temelju moje osobne dokumentacije iznio neke ocigledne dokaze i pogreske jevrejske zajednice koje se odnose na ezru vlahu, jer je istina da zajednica njih nikada nije prihvatila kao punopravne clanove sto iz socijalnih razloga, sto iz razloga da su oboje iz mijesanih brakova, tako da je rabin na kraju ostao prilicno zbunjen mojom intervencijom, inace imam najnovije probleme da se ne mogu prikljuciti svojom inetrenet vezom na niti hrvatske niti srpske novine tako da sam u tome pogledu posve izoliran, isto tako je istina da netko vrlo vjerojatno nadzire moj najnoviji kompjuter i to me prilicno smeta, ja se nadam da ste vi dobro i da je cijela vasa familija dobro, eto toliko za sada iz adelaidea, srdacno vas pozdravljam zlatan

***

draga dijana, htio sam vas pozdraviti iz adelaidea i reci vam par rijeci o mome djetetu, on je danas imao razgovor sa lijecnikom koji ga je izvjestio da je on u statusu dobrovoljnoga pacijenta od sutra, a

onda da ce biti jos neko manje vrijeme zadrzan u bolnici da bi na koncu bio otpusten iz nje, tako da to jesu relativno dobre vijesti za nas, ali se sada pitamo kako ce to ici sa njegovim poslom i drugim životnim obvezama, jer nema nikakve sumnje da je ovo iskustvo bilo jako bolno iskustvo za njega, ali hvala dragome bogu on je prilicno sacuvan pa ja onda mislim da ce nakon nekog vremena krenuti normalan zivot za njega, htio sam iskoristiti ovu priliku da vam od sveg srca zahvalim na razumijevanju i podrsci koju ste mi davali cijelo ovo zadnje vrijeme njegova hospitalizma kao i cijeloj hrvatskoj zajednici koja je bila involvirana u ovaj slucaj, hvala vam najljepša jos jedanput, srdacno iz adelaidea zlatan

***

draga dijana htio sam vas pozdraviti iz adelaidea i izvijestiti sto se najnovijega dogada sa vlahom ezrom u ovom prohladnom junu. u danasnjoj posjeti u bolnici pristigli su takodjer i njegov stepfather i njegovo dvoje djece Mikai i Eizak. oni su vrsnjaci vlahini i on je imao uglavnom dobre odnose sa njima, medjutim je malo za vjerovati da je ljubomora i zavist njegova stepfatera i njegove djece gurnula vlahu u ludnicu manje vise kao "ruskog spijuna" ili kao "agenta KGB-a" kao sto se govorilo za nas potajice godinama, a znate zasto? Zato, jer u australiji ljudi jako rado vole gledati televiziju i sve sto znaju znaju preko televizije, a sve je otpocelo za vlahom ezrom posve benigno problemima sa spavanjem i nesanicom. I vi sada vidite kako je australijska strana tretirala jednu nesanicu koja ga je odvela gotovo do manije. Sav je taj hospitalizam i citav problem trebao biti izbjegnut pravilnim uvidom da se kod duzih nesanica treba dati adekvatan lijek, a to australijska strana nije ucinila pa je studentska nesanica završila kao teska dusevna bolest, da covjek pukne od smijeha!!!! usput budi receno, danas su me medicinske sestre izbacile iz bolnickoga dvorista, jer sam imao rusku subaru, a to se njima nije svidjelo, tako sam pusio svoje cigarete zajedno sa vlahom ezrom ispred odjela bolnice i tu smo se svi kasnije i sakupili, ja samo boga molim da se on vrati kuci dovoljno sacuvan pa ce onda sve biti

u redu, eto toliko, draga dijana, iz adelaidea srdacno vas pozdravlja zlatan

N.B. inace postoje i brojne satisfakcije koje dobijam u zadnje vrijeme, a jedna je od jedne pacijentice za vlahinog odjela: ona mi je iskreno spomenula u jednom razgovoru da vlaho ezra svakako meni zahvaljuje da je ovako dobro prosao u klinici kao i to da je sasvim ocigledno da sam veliki oslonac tom jos uvijek prilicno naivnome djetetu, srdacno zlatan

PISMA DIJANI JELČIĆ STARČEVIĆ

draga dijana, htio sam vas obavijestiti da sam danas imao razgovor sa liječnicima bolnice Glenside i da je vlaho dijagnosticiran kao manično depresivna osoba, ja sam tom dijagnozom bio zadovoljan, a sve sudske teskoce oni su u stanju riješiti na zadovoljavajući način, postojala je i ideja da vlaho i ja zajedno živimo, u tom slučaju nastalo bi još tri toma najveće kozmologije na svijetu, ali iz ljubomore nekih ljudi ta ideja dolazi u pitanje, kada malo bolje pogledamo, onda možemo zamijetiti da je ljubomora i zavist u velikom i najvećem dijelu uzrok situacije u kojoj smo se vlaho i ja našli zadnjih godina, a to je nešto što nas prati već skoro tri decenije, međutim, najvažnije je da je on dobro i da se osjeća dobro, danas sam mu pred liječnicima dao i jedan poseban dar kojim je zapravo završeno njegovo educiranje kojem sam ja bio mentor, dobio je značku NASA-e, a to je njegovo znanje, dobio je zlatni prsten sa orlom što je njegov život i konačno činove mornarickoga poručnika, jer je istina da nitko to nema u Adelaideu, a vidite gdje je to dijete završilo, eto toliko za sada srdačni pozdravi iz Adelaide od Zlatana

***

draga dijana, vi se na kraju možete pitati zašto vlaho i ja imamo toliko problema i zašto cijela ta tužna priča traje već decenijama. postoji naravno odgovor ukoliko imate uvid u naš rad, taj moj prilog je postavljen na magicusu i digitalnim knjigama, nešto manje u webstilusu, što se vlaha tiče on tek treba realizirati svoje koncepte koje može uklopiti u opću kozmologiju o kojoj ja već dugo govorim, meni je na primjer trebalo jako puno vremena da ga upozorim da može doći do sloma kompjuterskoga sistema i da treba citav svoj rad zaštititi, on ima jako puno ideja, dobar dio tih ideja on je predstavio na svome studiju biotehnologije ovdje u Adelaideu, drugi dio čuva i priprema se za veliki rad, ali problemi koji nas prate imaju taj razlog da nikome ne odgovara Nobel oca i sina i to je citava istina

o cijelom slucaju koji se vezuje za nasa imena, kako ce ta stvar stajati u buducnosti, tesko je prognozirati, ali se ja nadam najboljem, eto ovih par rijeci objasnjenja cijelog slucaja, hvala vam na podrsci i do skorog citanja srdacno iz adelaidea zlatan

***

draga dijana, morao sam vam se javiti da vas izvijestim o situaciji sa vlahom ezrom, on ce najvjerojatnije ostati jos nekih 5 ili 6 dana, a onda ce biti otpusten iz bolnice, lijecnici su se obvezali da ce poraditi na njegovom moodu, a onda da ce biti jos na lijekovima mozda nekih 6 mjeseci, ja se samo bojim da u medjuvremenu ne dodje do nekih vecih problema sa njime, inace australijska policija ima mene u tretmanu pracenja i nadzora pa onda zvizducu u mojoj blizini sto ce reci da se RUGAJU vlahinom ocu i njihovoj sudbini u australiji, zalosno draga moja dijana, eto toliko iz adelaidea srdacno zlatan

***

draga dijana, htio sam vas obavijestiti da se sa vlahom dogadjaju nepovoljne stvari, on je naime bio u "bijegu" nekoliko puta, ali se uvijek vracao u bolnicu, to je bio razlog da mu lijecnici povecaju dozu lijekova od kojih jedva da hoda, zato se njegova mama i ja bojimo da ne dospije na teze odjele i bude zadrzan duze vremena ili pak da bude potpuno unisten kao osoba, ne znam sto da radim, zlatan

y's
ne
to
e

of options
available to
when she
runs her
double
years.
old Acad
completed
of a five
of Englis
(strategic)
of Math
Computer
University

Haruka
ting my
found out
that I can
just," she
to work
love the

so she is
career in
particularly
examined
of them-
essentially
to come
is without
controlled
he said.
very soon
as school
enthusi-
in lig sci-
ematics.

DISCOVERIES: Ezra Rex in the lab at Flinders University.

Picture: MATT CARRY

Ezra brews a bright future

LAUREN NOVAK

MAKING beer and discovering the best properties of red wine are all in a day's study for Flinders University student Ezra Rex.

The 24-year-old has completed two years of a three-year Bachelor of Biotechnology degree.

The course has included experimenting with beer

fermentation and analysing the anti-cancerous properties of red-wine pigments.

While it helps to have some grounding in high-school science when studying university science degrees, it is not essential.

"Flinders offers first-year topics that don't assume any prior knowledge," Mr Rex, of Glenelg, said.

Although he did not com-

plete his SACE, Mr Rex was able to gain entry to university through the Special Tertiary Admissions Test, which is open to applicants aged 21 or older who did not achieve a suitable Tertiary Entrance Ranking.

On completing the third and final year of his degree this year, Mr Rex will undertake a compulsory year of honours study.

F
st
o

LAUREN NOVAK
EDUCATION REPORT

MORE than 14,000 hopefuls have a place in the first year but thousands have missed out.

While applications for this year - 2014 - were 22,898 last year's three universities collectively offer places in the first year.

Of the success this year, 7000 school leavers who left South Australia's Territory of Education, completed last year.

A further 1475 were successful school leavers of International Baccalaureate from last year.

The fields of the most offers include Society (3624), Health (3525), Management

UNDERST

■ If your name didn't appear on the list, you have a chance to offer in the January offers to university. Offer letters were put on Thursday, January 15.

■ The offer list also contains details of the person receiving the offer. The offer list is available from January 15 and 16.

EZRIN SLUČAJ

Ovo je jedan tekst i fotografija Ezre, dok je bio student na Flinders Univerzitetu u Adelaideu na odsjeku biotehnologije. Taj je tekst nastao nekoliko godina prije, nego što je Ezra postao „psihijatrijski slučaj“ koji zahtijeva poseban tretman na Odjelu intenzivne skrbi Glensaide psihijatrijske bolnice u Adelaideu. Ja sam tim povodom pisao na portalu www.magicus.info negdje sredinom ili krajem 2012. i postoji evidentirana čitava moja korespondencija sa Dijanom Jelčić Starčević oko tog slučaja, a koja je pohranjena u arhivi ovog portala.

Svatko tko je zainteresiran, lako može pronaći 14. stranicu pod mojim imenom i dobiti uvid u širinu i dubinu tog slučaja koji je otpočeo kao problem jedne notorne nesanice koja je poznata kod ovdašnjih studenata kao jedan oblik njihova odnosa prema stvarnosti i prema ljudima. Mislim, da ona nije samo ovdašnja karakteristika mladih ljudi, nego da je primjerena generaciji općenito koja je razvila poseban osjetilni i osjećajni odnos prema svijetu i životu .

Međutim, Ezra je, kako već rekoh, zbog nesanice dospio na Odjel intenzivne skrbi gdje je doživio jako teške tretmane bolničkog osoblja koje je nasilno provodilo torturu nad ovim nevinim mladićem. Interesantno je, da ovaj novinarski prilog o Ezri unekoliko anticipira buduće događaje sa njim što je doista jako čudno imamo li na umu činjenicu, da Ezru poznaju u ovom gradu već skoro tri desetljeća što čini najveći dio njegova života. Dovoljno je malo „između redaka“ pregledati ovaj tekst, da bi se zapazila ta neobična koincidencija.

Mi smo, istina, “preživjeli” taj tretman i sada dalje nastavljamo ploviti po ovom nemirnom moru ljudske gluposti i taštine.

IME MOG SINA

Htio bih reći par riječi o Ezrinom imenu, jer je u tom pogledu bilo mnogo nedoumica i nagađanja.

On je, naravno, dobio ime sa rođenjem 1984. kad je politička situacija u nas bila mirnija, mnogo mirnija od one koju zatičemo samo nekoliko godina kasnije. Njegovo ime se vodi u knjizi rođenih u Zagrebu je bilo Vlaho Rex Gavrilović. Vlaho - po Dubrovniku, Rex - po prezimenu majke i Gavrilović - po prezimenu oca. Međutim, okolnosti su se sa vremenom mijenjale i ja sam onda bio prisiljen razmišljati kakva bi eventualno bila njegova sudbina u novim ratnim okolnostima, jer je istina kako on kao Gavrilović ne bi mogao preživjeti nadolazeće vrijeme. Uostalom, on je isto tako teško prošao kao i druga djeca, možda malo i teže, ali ipak ne tako teško kao Aleksandra Zec, a toga sam se jako bojao.

Dvije godine pred rat, znači negdje 1988. ili 1989. ja sam promijenio, bez znanja svoje žene, njegovo ime u Ezra Rex. To ime je za mene signifikantno, jer je riječ o židovskom imenu i kao što se može vidjeti u obrazloženju promjene imena djeteta, razlozi koji su me naveli na to su poštovanje obiteljske religijske tradicije, a što je također dobrim dijelom istina. Istina je, da je moja žena uglavnom odrasla u toj vjeri i sa tim pogledom na svijet, jer je njena obitelj uglavnom njegovala religijske elemente judaizma i njen otac je tim imenom bio zadovoljan, a što sam saznao tek dolaskom u Australiju iz jednog neobveznog telefonskog razgovora sa njim.

To je ime zadržano i kasnije dolaskom u Australiju, ali je dijete bilo iznenađeno činjenicom, da mu svatko prigovara na njegovom imenu pa me jednom prilikom pitao: „Tata, koje je moje ime?“ i općenito mogu reći, da su ljudi bili iznenađeni tom istinom, da dijete nosi drugačije prezime od oca.

Mnogo se nagađalo oko toga, a veliki zlobnici su pomislili da je razlog tome socijalna promocija, uspjeh i boljitak u svakom pogledu, a što je jedna velika predrasuda o Židovima u Australiji i Adelaideu, jer su oni tobože jako bogati i misle samo o zlatu. Međutim, istina je da niti Židovi sa kojima je Ezra stupao u neki odnos nisu mislili ništa bolje. Elem, ja mu odgovorim: „Tvoje ime je Ezra, a nadimak ti je Vlaho.“, jer ja isto tako nisam htio, da on izgubi svaki osjećaj za svoju domovinu pored toga što su djeca s imenom i nadimkom zapravo sretna djeca.

Moj je slučaj također takav, da sam možda bio u životu srećković pored svega ostalog zahvaljujući i nadimku Cipol . Tako je to ime zadržano do danas i svi njegovi dokumenti su na imenu Ezra Rex i ja bih naravno htio, da on to ime zadrži i kasnije i da u tom pogledu ništa ne mijenja.

Sve su ove okolnosti i nedaće još jedan očigledan dokaz koliko je djeci u proteklom ratu u nas bilo teško i koliko su i kako su podnosili stigme svojih roditelja.

中国科学院烟台海岸带研究所
Yantai Institute of Coastal Zone Research,
Chinese Academy of Sciences

16 May 2017

Embassy of the People's Republic of China in Australia
15 Coronation Drive
Yarralumla, ACT 2600
Australia

Dear Visa Officer:

We are pleased to invite Ezra Rex to visit Yantai Institute of Coastal Zone Research, CAS for a minimum of 12 weeks beginning June 3rd, 2017. The purpose of this visit is to undertake a collaborative scientific research project on the molecular evolution of microcystin biosynthesis. His information is as follows:

Name: Ezra Rex
Gender: Male
Date of Birth: 12 October 1984
Passport Number: PA5845827
Duration of Visit: 03/06/2017 to 28/08/2017

Please grant a non-business visa, single entry, valid for 180 days, for Ezra Rex to travel. We confirm that he will be in receipt of a return ticket, will be covered by his university's insurance policy, and he will pay all expenses for his journey, including accommodation, flights etc.. Yantai Institute of Coastal Zone Research, CAS, Yantai, will afford his research expenses. Should you wish to discuss this application further please do not hesitate to contact me,

Regards,

Prof. QIN Song

Research Director of Laboratory of
Coastal Biology and Bioresource Utilization
Institute of Coastal Zone Research, Chinese Academy of Sciences
17 Chuanhui Rd., Laoshan District, Yantai, China 264003
Tel.: +86-535-2109005
Fax: +86-535-2109000
Email: sqin@yic.ac.cn

Work Proceedings of the Research Placement

Title of the Research Placement:

Molecular evolution of microcystin biosynthesis

Flinders University Academic Supervisor

Name: Professor Ian Merz

Placement Organisation Supervisor

Name: Professor Qin Song

Schedule:

15 June – 14 July, 2017: Discussion on the collaboration, integrated with simulated molecular evolution and methodology of drug design, to find out the way of computational simulation; Training of drug design methods for graduates in Marine Institute of Coastal Zone Research, CAS.

15 July – 14 September, 2017: Extract the antioxidant proteins from Microcystis and detect the effect of microcystin on the activities of the proteins. Evaluate the effect of cyanotoxin structural changes on the activities.

Reason for Visa Elongation:

Era has got very good results from computational simulation. But limited by reagents delivery and protein extraction mixing, the second item in the schedule is needed to elongate for 16 days. He will continue the activity experiment in the delaying period.

实习研究进展

研究主题: 微囊藻毒素生物合成的分子进化

澳方导师: Ian Merz 教授

中方导师: 秦松 研究员

实习日程:

2017年6月15日-7月14日: 讨论如何开展合作, 整合模拟分子进化和药物设计的研究思路, 探讨微囊藻毒素演变的计算机模拟具体研究计划; 对澳方研究生进行教学培训, 使之掌握线性仿真实验的研究方法。

2017年7月15日-9月14日: 提取微囊藻抗氧化蛋白, 检测微囊藻毒素对这些蛋白活性的影响, 研究微囊藻结构改变对活性大小的影响。

申请延长签证原因:

实习研究生 Era 已经从计算机模拟中得到了很好的结果, 但是受制于部分实验试剂的到货时间和蛋白纯化实验的重复周期, 需要延长 16 天, 延长期间任务是继续微囊藻毒素影响蛋白活性的实验。

申请人:

Applicant:

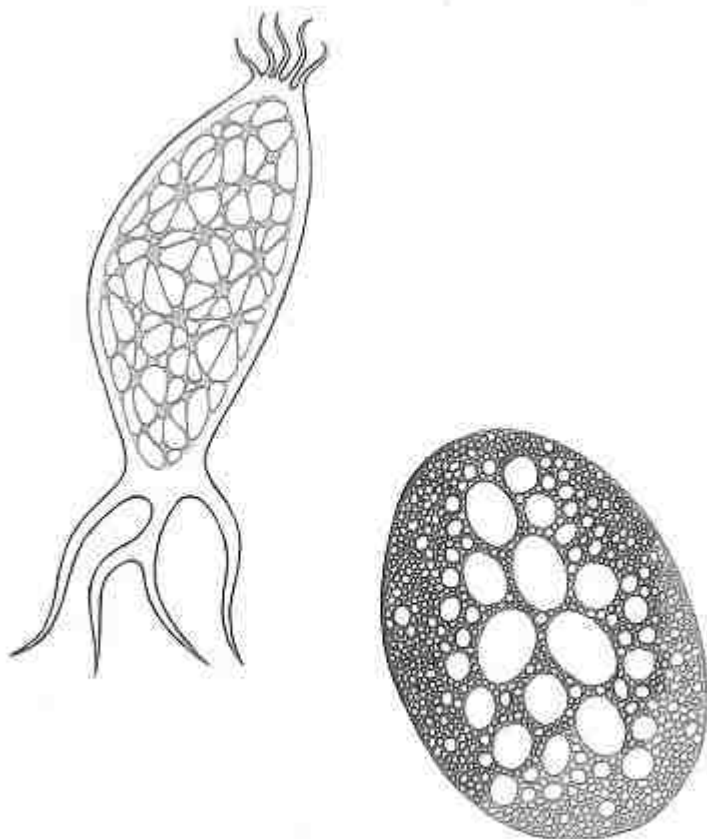
中方导师:

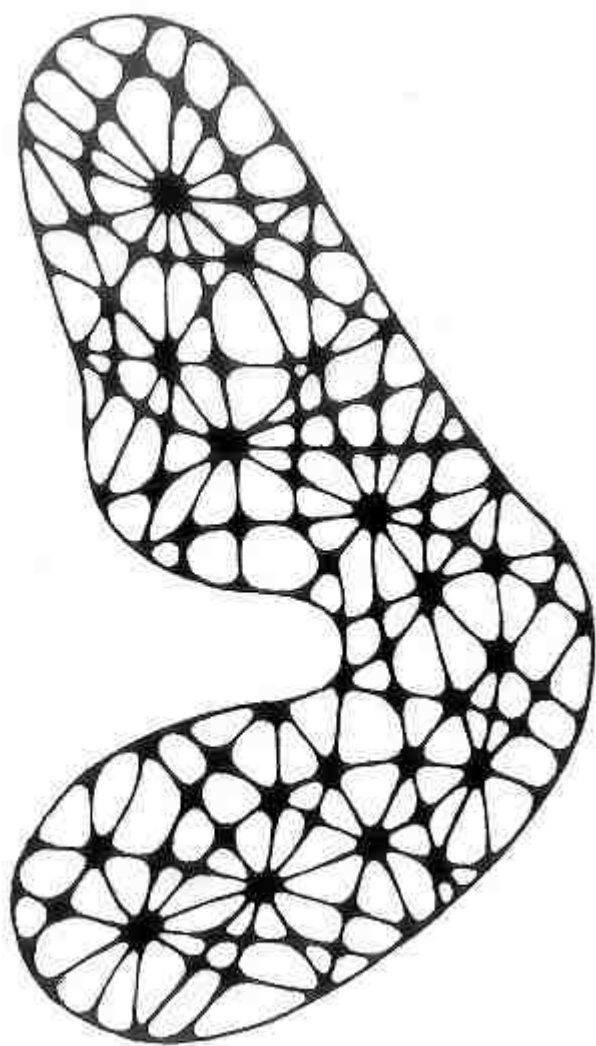
Placement Organisation Supervisor:

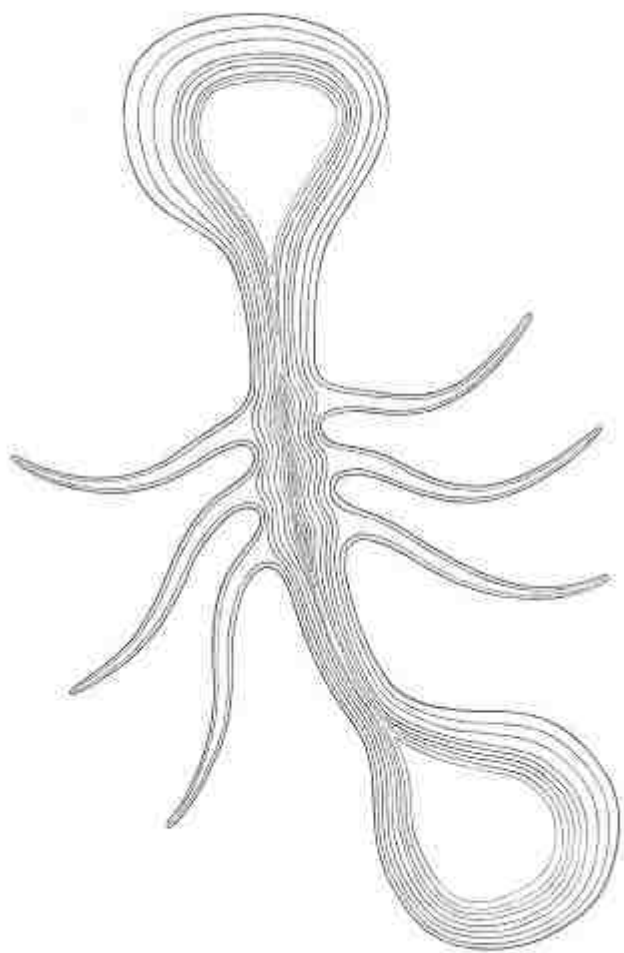

2017-9-14

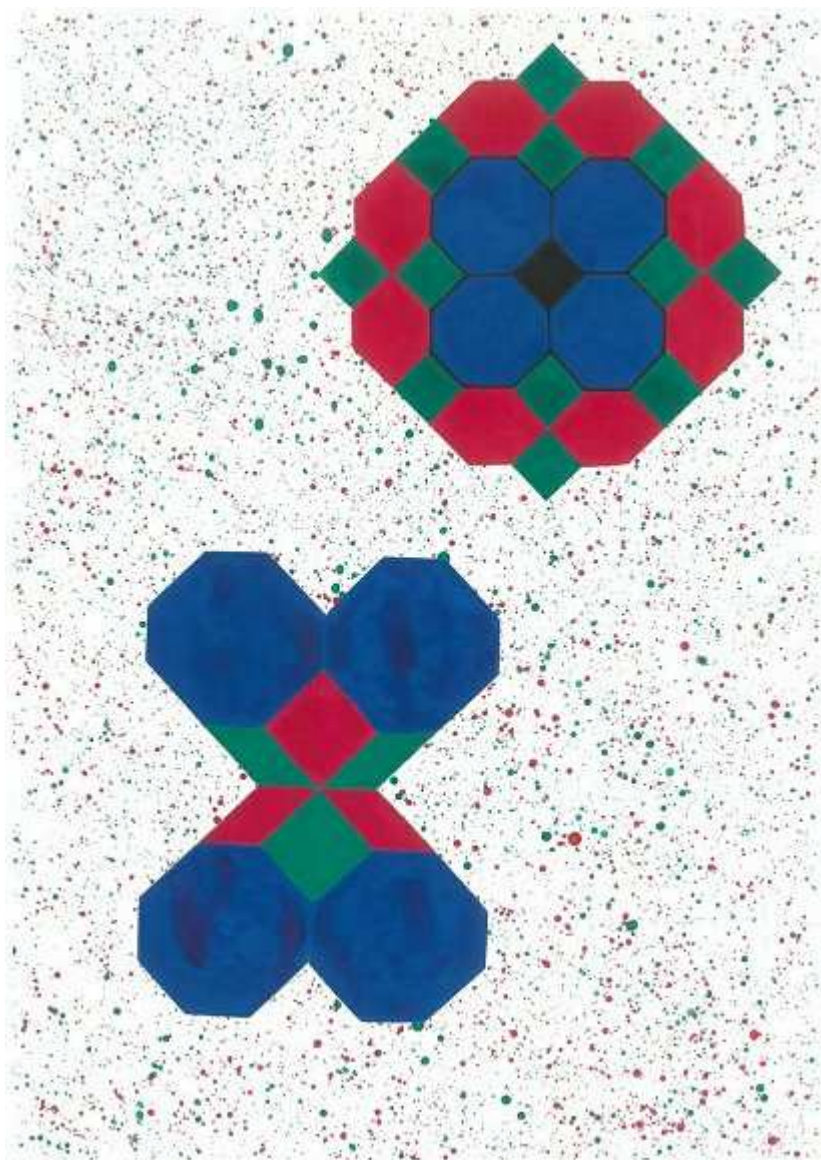
EZRINE SLIKE

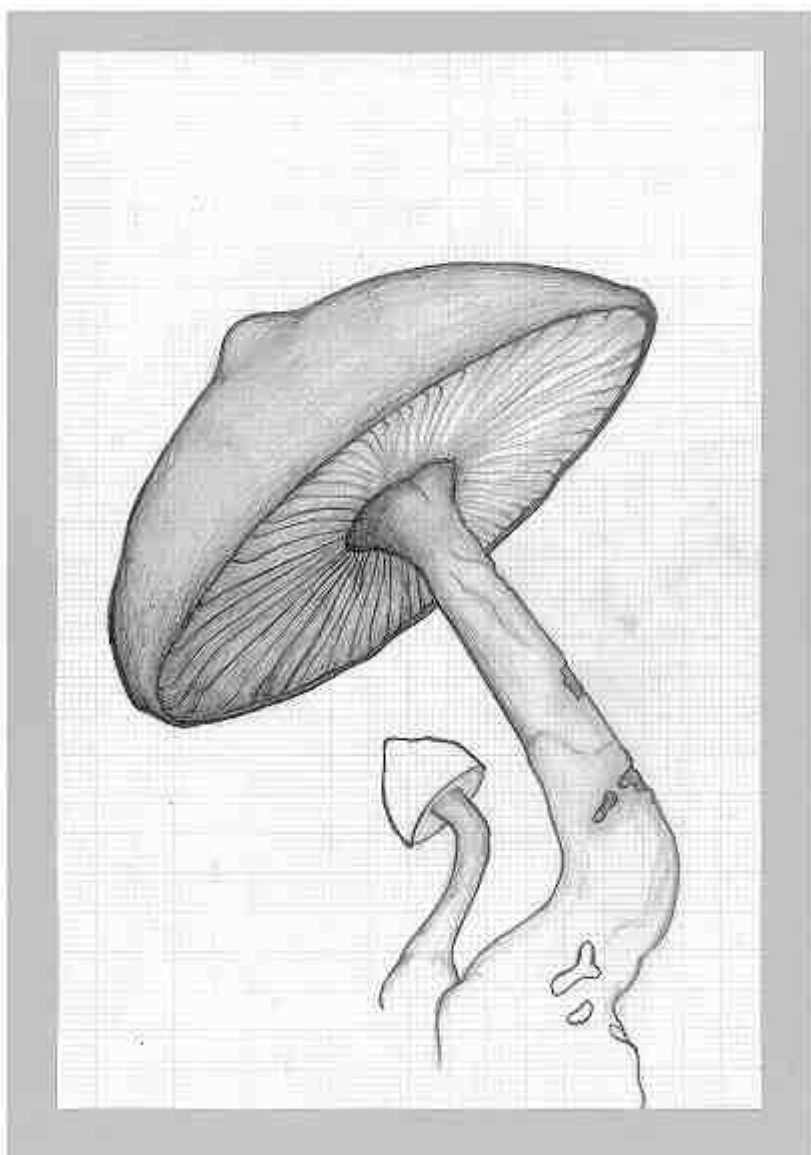

DATA NGA MOD

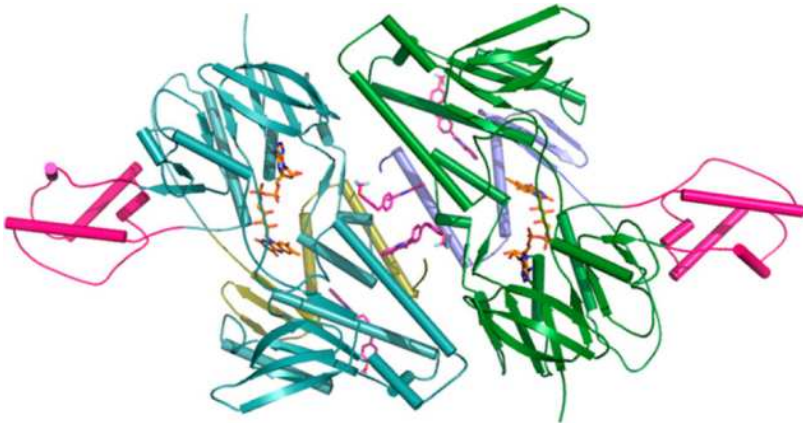

Flinders
UNIVERSITY
ADELAIDE · SOUTH AUSTRALIA

Research Proposal

*Pf*NDH2 characterisation, *in vivo* knockdown and structure-based
virtual screening for novel inhibitors

*Pf*NDH2 (Yang *et al.* 2017)

Scientific title

*Pf*NDH2 characterisation, *in vivo* knockdown and structure-based virtual screening for novel inhibitors

Simplified title

Investigation of a promising new anti-malarial drug-target protein and screening for novel inhibitors

Lay summary

Malaria is one of the most serious infectious diseases worldwide, threatening almost half the global population and is responsible for hundreds of thousands of deaths annually.

Diminishing efficacy of existing anti-malarial drugs due to ever-increasing drug resistance has raised major concerns worldwide, highlighting the pressing need for new anti-malarial agents.

The proposed study shall facilitate development of novel anti-malarial therapies by investigating a promising new drug-target protein and using virtual screening methods to discover novel inhibitors of the drug-target protein.

Keywords

Plasmodium   PfNDH2   anti-malarial   drug design   virtual screening

Clearance Requirements

Hazardous Substances: The proposed study shall require the use of hazardous substances. All researchers must have completed WH&S and relevant risk assessments before commencement of work.

Biohazard: The proposed study requires the use of transgenic organisms, all research shall take place in an OGTR certified PC2 laboratory as stated by the *Gene Technology Act 2000*.

OGTR accreditation and licensing: Licensing and accreditation must be obtained from the OGTR. All researchers involved must be included on this license obtain approval by the Flinders University Bio-safety Committee.

Biocontainment: All laboratory work involving *Plasmodium falciparum* must be performed in an accredited Biosafety level 2 Biocontainment facility under the *Biosecurity Act 2015*.

Significance and benefits

The proposed study outlined herein has tremendous potential to contribute new knowledge of profound significance to the battle against malaria, one the world's greatest health threats. The global impact of the malarial disease burden is unarguably devastating. In 2016, there were 216 million cases of malaria and 445,000 deaths attributed to the disease worldwide. (World Health Organization, 2018)

Although malaria is no longer considered endemic to Australia, nevertheless some 700-800 cases are reported to occur here annually. Studies have revealed that endemic *Anopheles* mosquito species remain susceptible to infection and the region of northern Australia above 19°S latitude is presently receptive to the transmission of malaria furthermore ongoing climate change may potentially impact the future distribution of potential malarial vectors. Therefore the current threat posed by malaria within Australia itself should not be underestimated or ignored. (Phillips *et al.* 2017)

Major concerns have been raised about the diminishing efficacy of existing anti-malarial drugs due to the increasing emergence of drug resistant parasite strains. It has become clear that new therapeutic agents are necessary to combat malaria in the face of the rising prevalence of anti-malarial drug resistance. (Phillips *et al.* 2017) Health is listed as one of the Australian Research Council current Science and Research Priorities which are aimed at directing funding and support towards science and research on the most important challenges facing Australia. (Arc.gov.au, 2018) We indicate that the proposed study certainly relates to the Australian Research Council Science and Research Priority of Health and we strongly believe that the proposed research outlined herein has great potential to contribute to the stated priority.

It is our belief that new knowledge gleaned from the proposed study will lead to the forthcoming development of novel anti-malarial therapeutics, ultimately reducing the devastating worldwide disease burden as well as positioning Australian biomedical research at the forefront of global health research efforts and disease prevention.

In summary, the potential benefits of the proposed study are incalculable and most certainly profoundly significant in the effort to combat anti-malarial drug resistance by expediting the current rate of progress in development of novel anti-malarial therapeutics. We indicate great potential for contribution to one of the Australian Research Council current Science and Research Priorities moreover the proposed study has potential to contribute significant new knowledge in the field of protein biology, namely protein regulation and functional homology.

Aims and hypotheses

1. We aim to determine the localisation of the malarial protein PfNDH2 with respect to the inner mitochondrial membrane. We

hypothesise that PfNDH2 is localised external to the mitochondrial matrix.

2. We aim to investigate whether activity of the malarial protein PfNDH2 is influenced by changes in calcium concentration furthermore we aim to characterise the putative calcium binding domain. We hypothesise that enhancement of PfNDH2 activity is calcium concentration dependent furthermore we hypothesise that addition of the calcium chelator EGTA will result in concentration dependent attenuation of PfNDH2 activity in the presence of calcium. We additionally hypothesise that a domain with structural homology to a eukaryotic EF hand motif is involved in PfNDH2 calcium binding.

3. We aim to investigate anti-malarial effects of highly specific suppression of PfNDH2 activity *in vivo*. It is hypothesised that inducible *in vivo* suppression of PfNDH2 activity will have anti-malarial effects by disrupting the parasite mitochondrial electron transport chain.

4. We aim to identify and define inhibitor binding sites of PfNDH2. We hypothesise that inhibition of PfNDH2 is influenced by antagonistic as well as allosteric ligand binding mechanisms.

5. We aim to discover novel small-molecule inhibitors of PfNDH2 for downstream anti-malarial drug development. Our hypothesis is that novel structures with improved pharmacodynamics, pharmacokinetics and greater specificity for PfNDH2 will be discovered.

Background

Malaria persists as one of the most serious infectious diseases in the world, threatening almost half the global human population and is responsible for hundreds of thousands of deaths annually. (Cowman

et al. 2016) *Plasmodium* species; the causative agents of malaria are single-celled eukaryotic parasites of the phylum Apicomplexa and are transmitted by the bite of *Anopheles* mosquito species. (Miller *et al.* 2013)

Discovery of the anti-malarial compound artemisinin by Youyou Tu was recognized as a major contribution to medicine by the 2015 Nobel Prize committee. (White *et al.* 2015) Indeed the extensive use of artemisinin-based combination therapies has certainly led to a significant decline in the number of deaths attributed to malaria and a reduction of the global disease burden. (White *et al.* 2014)

Artemisinin resistance, which was first clinically reported in the mid-2000s, presently threatens to undermine the progress achieved by development of the current repertoire of first-line anti-malarial therapeutics. In fact, resistance to all existing classes of anti-malarial therapeutics including chloroquine and artemisinin derivatives has been clinically reported. (Zuber and Takala-Harrison, 2018) Emergence of drug-resistant *Plasmodium* species is certainly alarming because should artemisinin and its derivatives be rendered ineffective due to the spread of resistant parasite strains, presently there are no alternative first-line treatments available. (Phillips *et al.* 2017)

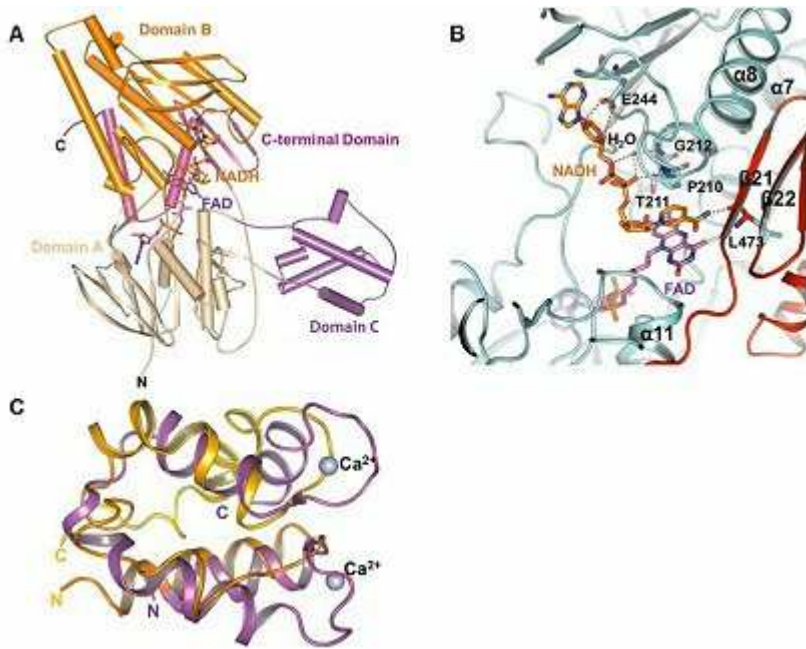
The mitochondrial respiratory electron transport chain (ETC) in certain phyla lacks the archetypal multi-subunit NADH dehydrogenase referred to as Complex I, instead utilising alternative NADH dehydrogenases (NDH2) without proton pumping activity. (Painter *et al.* 2007) NDH2 occur in various pathogenic microorganisms including *Plasmodium falciparum*, the causative agent of the most deadly form of malaria. (Painter *et al.* 2007) *Plasmodium falciparum* NDH2 (PfNDH) is expressed in both sexual and exo-erythrocytic stages of the parasite life cycle (Le Roch, 2003) and is essential for its viability and survival. (Saleh *et al.* 2007) Essentiality of PfNDH2 throughout the parasite life cycle as well as

the absence of any homologous protein sequences in chordates places it amongst the most promising of all anti-malarial drug targets known. (Qidwai *et al.* 2012)

A recently published study reports the first crystal structures of *Pf*NDH2 in Apo-, NADH- and inhibitor-bound states revealing that *Pf*NDH2 occurs as a homodimer consisting of two globular polypeptides, each comprised of four domains. (Yang *et al.* 2017) The catalytic site is formed by domains A and B which respectively bind substrates FAD and NADH while the C-terminal domain is involved in membrane association and *in situ* self-dimerization, (Feng *et al.* 2012)

Flanked by the catalytic site domains A and B, domain C lacks significant sequence homology to any known structure and remains functionally uncharacterised nevertheless it shows a degree of structural homology to the EF-hand domain of calcium binding protein 40 (CBP40). (Yang *et al.* 2017) This observation adds credence to preliminary findings of an unpublished study (Silva, 2016) which suggest *Pf*NDH2 activity is calcium concentration dependent.

Inhibitor bound *Pf*NDH2 structure suggests an allosteric inhibition mechanism involving the C-terminal domain. The mechanism of inhibition may therefore be related to disruption of dimerization and/or membrane attachment as well as potential conformational changes of the catalytic site. (Yang *et al.* 2017)

Figure1. The domains of PfNDH2.

A. *Pf*NDH2 contains four domains.

B. Binding of NADH

C. superposition of domain C of *Pf*NDH2 and the Ca^{2+} -bound EF-hand structure of *Physarum polycephalum* calcium binding protein 40 (CBP40) (Yang *et al*, 2017)

While studies have shown small-molecule *Pf*NDH2 inhibitors to have *in vitro* and *in vivo* anti-malarial activity as well as synergy with artemisinins, lack of specificity for *Pf*NDH2 was shown by promiscuous inhibitor binding to multiple ETC components. (Yang *et al*. 2017) We therefore assert that highly specific suppression of *Pf*NDH2 activity *in vivo*, independent of the non-selective inhibition

of other ETC components and unassigned molecular targets is required for rigorous validation of this new anti-malarial drug target.

While on the balance of probabilities it seems more likely that *Pf*NDH2 localises external to the mitochondrial matrix, there is presently no consensus within the literature regarding its intra-mitochondrial location. (Silva, 2016) It is our assertion that insight into *Pf*NDH2 localisation would surely bolster future drug developments efforts aimed at this promising anti-malarial target.

Research Plan and Methods

Parasite culture and sample preparation

Thawed cells of *Plasmodium falciparum* strain 3D7 shall be suspended in complete RPMI 1640 medium with fresh human red blood cells at 1% haematocrit and cultured at 37°C with reduced oxygen at ~5% carbon dioxide (Trager & Jensen 1976).

Disruption of red blood cells with high parasite load will utilize saponin lysis (0.15% saponin concentration) with subsequent exposure to five freeze-thaw cycles with liquid nitrogen followed by probe sonication. Following centrifugation at 300 *g* for 3 mins at 4°C, the pellet shall be re-suspended in Triton X-100 Extraction Buffer B to 1.25% Triton X-100 (v/v) with 50 mM PMSF.

Protein concentration will be estimated using a bicinchoninic acid (BCA) assay.

*Pf*NDH2 enzyme activity assay

Activity of *Pf*NDH2 shall be assayed by the rate of NADH oxidation spectrophotometrically at 340 nm in the presence of artificial electron acceptors decylubiquinone and DCPIP as well as complex III/IV inhibitors antimycin A and potassium cyanide.

For Investigation of calcium sensitivity, we shall utilize a range of calcium chloride as well EGTA chelator concentrations under the assay conditions described above.

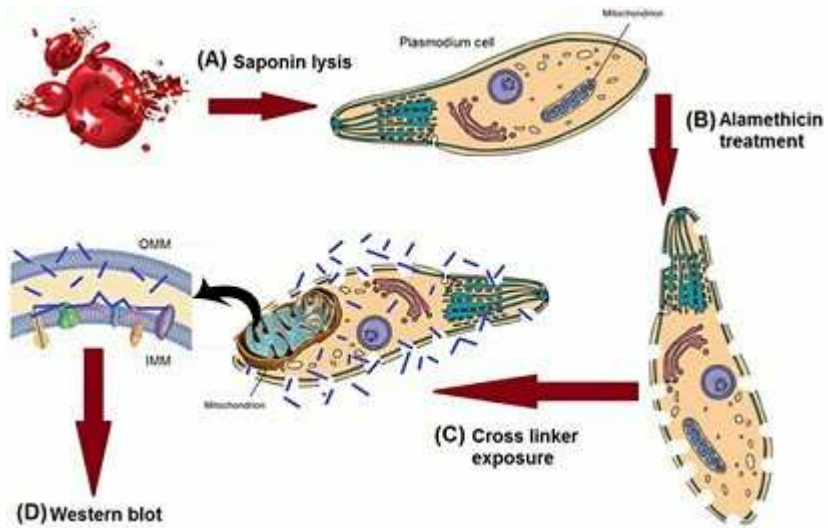
HIT structures identified by structure-based virtual screening (described below) shall be assayed for *PfNDH2* inhibition under the same assay conditions.

Antibody cross-linker experiment

Plasmodium falciparum cell extract shall be treated with the channel-forming peptide alamethicin to permeabilise the plasma membrane allowing entry of DSSP cross-linker into the cytoplasm and mitochondrial intermembrane space, non-selectively cross-linking to all proteins.

Following neutralization and washing, SDS-PAGE shall be performed under non-reducing and reducing conditions, the latter of which results in cleavage of cross-linkages allowing separation of protein aggregates.

Detection of PfNDH2 using Western blot shall employ an anti-*PfNDH2* antibody as well as anti-*P. falciparum* thioredoxin peroxidase and anti-PfATP synthase antibodies as OMM and IMM controls respectively. We shall therefore deduce the intra-mitochondrial localisation of the target protein.

Figure 2. Schematic representation of the antibody cross-linker experiment. (A) Lysis of infected erythrocytes by saponin to release parasites; (B) Pore formation on parasite plasma membrane by alamethicin; (C) Depiction of cross-linkers (purple-coloured rods) entering parasite cell via pores; (D) Proceed to Western blot. (Silva, 2016)

Molecular docking of calcium ions

We shall undertake molecular docking studies in order to test our hypothesis that a domain with structural homology to a eukaryotic EF hand motif is responsible for *Pf*NDH2 calcium binding.

We plan to utilize the method proposed by Cheng & Zhorov (2010) who performed molecular docking of calcium ions in proteins with flexible side chains and deformable backbones.

Energy calculations will utilize the first generation of the AMBER force field, developed for simulations with implicit solvent. We shall use the solvent exposure-dependent and distance-dependent

dielectric function and energy shall be Monte Carlo minimized as suggested by Cheng & Zhorov (2010).

Protein interference assay

In order to investigate the *in vivo* anti-malarial effects of inducible suppression of PfNDH2 activity for target validation we shall employ a highly specific knockdown of intracellular protein activity. (Meissner *et al.* 2017) The particular experimental approach we plan to employ is highly applicable to our aim because our target is an essential protein for which detailed structural information is available. (Lunev *et al.* 2018)

We plan to generate a *Plasmodium falciparum* cell line transformed with a truncated mutant PfNDH2 under the control of an inducible promoter. The mutant PfNDH2 substrate binding site will be disrupted by truncating the A and B domains, while maintaining the well conserved residues of the C-terminal domain which support dimerization and membrane attachment. (Yang *et al.* 2017)

Upon induction of the promoter, expressed truncated mutant PfNDH2 is therefore expected to self-dimerize with native PfNDH2 monomers with loss of function therefore resulting in highly specific knockdown of intracellular PfNDH2 activity *in vivo*.

Elucidation of inhibitor binding sites

The recently published PfNDH2 crystal structures (Yang *et al.* 2017) shall be utilized for an initial docking study which will allow us to identify and define potential inhibitor binding sites.

We shall compile a library of published PfNDH2 inhibitor structures and dock them against PfNDH2 using UCSF Chimera and UCSF Dock6, employing highly stringent docking parameters in order to build detailed definitions of inhibitor binding sites. Potential

inhibitor binding sites investigated shall include the C-terminal domain dimer interface allosteric inhibitor site described by Yang *et al.* (2017), the catalytic site formed by the A and B domains as well as the putative calcium binding domain C.

Insights gleaned from this initial docking study will be instrumental to the subsequent structure-based virtual screening protocol outlined below where we shall dock a large structure library against the defined inhibitor binding sites of *Pf*NDH2.

Structure-based virtual screening

Ligand file preparation using UCSF Chimera shall involve assessment of protonation state, addition of hydrogen atoms and assignment of partial atomic charges according to Gasteiger-Marsili parameters before file conversion to .mol2 format. The Chimera 'dockprep' tool shall be used to prepare receptor structures. Receptor surface shall be calculated and files generated using the Chimera 'Write DMS' tool. The UCSF Dock6 utility 'Sphgen' will be used to generate the spheres files required by Dock6 for ligand orientation while the Dock6 utility 'Showbox' shall generate the files required for grid file generation by the 'Grid' utility.

The ZINC15 database is a curated collection of commercially available chemical compounds prepared especially for virtual screening. We shall generate a structure library by making a subset of the ZINC15 database by using filters to select structures on the basis of drug-like molecular properties as well as potential affinity for the pre-defined inhibitor binding sites. Properties used to filter the structure database shall be molecular weight, logP, net-charge, rotatable Bonds, polar surface area, hydrogen donors, hydrogen acceptors, polar and apolar desolvation.

In silico screening of the subset of the UCSF ZINC15 database shall involve three increasingly intensive phases in order to minimise the

computational resources required. Ligand orientations will be increased from 50 to 150 and 500 across the three phases, utilising increasingly rigorous clustering and ligand energy minimisation settings. The third and most computationally demanding phase shall involve active chemical matching and 'flexible anchor-grow' Dock6 settings.

The Dock6 scoring function 'Grid Energy' score which is calculated using implicit solvent and is comprised of Van Der Waals and electrostatic energy components, shall be used to rank the structures according to binding energy scores for each of the defined inhibitor binding sites.

Finally the highest ranked structures for each binding site shall be selected and purchased from the relevant suppliers specified by the ZINC15 database and *Pf*NDH2 activity assays shall be performed according to the assay conditions described above.

References

1. Arc.gov.au. (2018). Science and Research Priorities | Australian Research Council. [online] Available at: <https://www.arc.gov.au/grants/grant-application/science-and-research-priorities> [Accessed 30 Aug. 2018].
2. Cheng, R., & Zhorov, C. (2010). Docking of calcium ions in proteins with flexible side chains and deformable backbones. *European Biophysics Journal*, 39(5), 825-838.
3. Cowman, A. F., Healer, J., Marapana, D., & Marsh, K. (2016). Malaria: Biology and Disease. *Cell*, 167(3), 610–624. doi:10.1016/j.cell.2016.07.055
4. Feng, Y., Li, W., Li, J., Wang, J., Ge, J., Xu, D., & Yang, M. (2012). Structural insight into the type-II mitochondrial NADH dehydrogenases. *Nature*, 491(7424), 478–482. doi:10.1038/nature11541
5. Le Roch, K. G. (2003). Discovery of Gene Function by Expression Profiling of the Malaria Parasite Life Cycle. *Science*, 301(5639), 1503–1508. doi:10.1126/science.1087025
6. Lunev, S., Butzloff, S., Romero, A., Linzke, M., Batista, F., Meissner, K., & Groves, M. (2018). Oligomeric interfaces as a tool in drug discovery: Specific interference with activity of malate dehydrogenase of *Plasmodium falciparum* in vitro. *PLoS ONE*, 13(4), E0195011.
7. Meissner KA, Lunev S, Wang YZ, et al. Drug Target Validation Methods in Malaria - Protein Interference Assay (PIA) as a Tool for Highly Specific Drug Target Validation. *Curr Drug Targets*. 2017;18(9):1069-1085.

8. Miller, L. H., Ackerman, H. C., Su, X. Z. & Wellems, T. E. (2013). Malaria biology and disease pathogenesis: insights for new treatments. *Nature Medicine*, 19, 156-167.
9. Painter, H. J., Morrisey, J. M., Mather, M. W., & Vaidya, A. B. (2007). Specific role of mitochondrial electron transport in blood-stage *Plasmodium falciparum*. *Nature*, 446(7131), 88-91. doi:10.1038/nature05572
10. Phillips, M. A., Burrows, J. N., Manyando, C., van Huijsduijnen, R. H., Van Voorhis, W. C., & Wells, T. N. C. (2017). Malaria. *Nature Reviews Disease Primers*, 3, 17050. doi:10.1038/nrdp.2017.50
11. Qidwai, T., & Khan, F. (2012). Antimalarial Drugs and Drug Targets Specific to Fatty Acid Metabolic Pathway of *Plasmodium falciparum*. *Chemical Biology & Drug Design*, 80(2), 155-172. doi:10.1111/j.1747-0285.2012.01389.x
12. Saleh, A., Friesen, J., Baumeister, S., Gross, U., & Bohne, W. (2007). Growth Inhibition of *Toxoplasma gondii* and *Plasmodium falciparum* by Nanomolar Concentrations of 1-Hydroxy-2-Dodecyl-4(1H)Quinolone, a High-Affinity Inhibitor of Alternative (Type II) NADH Dehydrogenases. *Antimicrobial Agents and Chemotherapy*, 51(4), 1217-1222. doi:10.1128/aac.00895-06
13. Silva, C. (2016). 'Characterization of the *Plasmodium falciparum* NADH dehydrogenase', Honours thesis, Bachelor of Science, Flinders University of South Australia, Bedford Park, SA
14. White, N. J., Hien, T. T., & Nosten, F. H. (2015). A Brief History of Qinghaosu. *Trends in Parasitology*, 31(12), 607-610. doi:10.1016/j.pt.2015.10.010

15. White, N. J., Pukrittayakamee, S., Hien, T. T., Faiz, M. A., Mokuolu, O. A., & Dondorp, A. M. (2014). Malaria. *The Lancet*, 383(9918), 723-735. doi:10.1016/s0140-6736(13)60024-0
16. World Health Organization. (2018). Malaria. [online] Available at: <http://www.who.int/malaria/en/> [Accessed 30 Aug. 2018].
17. Yang, Y., Yu, Y., Li, X., Li, J., Wu, Y., Yu, J. & Yang, M. (2017). Target Elucidation by Cocrystal Structures of NADH-Ubiquinone Oxidoreductase of *Plasmodium falciparum* (PfNDH2) with Small Molecule To Eliminate Drug-Resistant Malaria. *Journal of Medicinal Chemistry*, 60(5), 1994-2005. doi:10.1021/acs.jmedchem.6b01733
18. Zuber, J. A., & Takala-Harrison, S. (2018). Multidrug-resistant malaria and the impact of mass drug administration. *Infection and Drug Resistance*, Volume 11, 299-306. doi:10.2147/idr.s123887

19. Budget

Budget Justification

Personnel Across all three years of the proposed study, all Laboratory as well as in silico work shall be carried out by a single eligible domestic PhD student enrolled in an accredited research degree. The student shall be entitled to receive the Australian Postgraduate Awards (APA) stipend at the projected rate of \$27,596 annually which is required compensation for the students living costs. Therefore, since only one individual will require any compensation, the personnel costs shall be constant across years 1-3 of the proposed study and amount to a total of \$82,788 over 3 years.

Equipment The proposed study shall be performed within an accredited and well-equipped research institution facility which will be equipped with all equipment required by the study including

biocontainment facilities and associated equipment such as a Biosafety level 2 biological safety cabinet as well as personal protective equipment.

Maintenance and utilities. All maintenance, repair and utility costs will be covered by the accredited research institution facility.

Services High performance computing will be provided by the ERSA TANGO HPC facility with all costs to be covered by the research institution.

Sequencing services shall be outsourced to the AGRF at a cost of \$500 scheduled for year 2 of the study. These services are required for the sequencing of transformation constructs and PCR products which are necessary for the proposed Protein Interference assay.

Materials and Reagents Costs incurred for the purchasing of laboratory materials and reagents. The study shall require purchasing of cell culture materials, enzymes, antibodies, vectors, extraction and purification and PCR kits, as well as miscellaneous laboratory consumables and reagents. These materials are essential for the proposed laboratory work and experiments such as the antibody cross linker experiment, enzyme activity assays, transformations and protein interference assay.

	<i>Year 1</i>	<i>Year 2</i>	<i>Year 3</i>	<i>Total over 3 years</i>
<i>Personnel</i>	\$27,596	\$27,596	\$27,596	\$82,788
<i>Equipment</i>	-	-	-	-
<i>Services</i>	-	\$500	-	\$500
<i>Lab Materials, Kits & Reagents</i>	\$4,000	\$4,000	\$4,000	\$12,000
<i>Yearly Total</i>	\$31,596	\$32,096	\$31,596	\$95,288

NEKE NEDOSTATNOSTI SUVREMENOG KOSMIČKOG MODELA

Obično se danas među astronomima uzima, da je veličina našeg Svemira negdje oko 40 milijardi svjetlosnih godina, a da je veličina naše galaksije negdje oko 100.000 svjetlosnih godina. Prije samo stotinjak godina držalo se, da je naš sveukupni Svemir zapravo samo naša galaksija Mliječnog puta pa je čak i Andromeda držana samo njenom maglicom. Stvari su se nešto promijenile kad je '30.-tih godina prošlog stoljeća Edwin Hubble otkrio kako se Andromedina maglica nalazi suviše daleko, da bi bila u Mliječnom putu, jer je njena udaljenost daleko nadmašivala veličinu Mliječnog puta. Pored toga, da je u toj maglici Hubble otkrio kako se nalaze i zvijezde.

Tako je Andromedina maglica promijenila ime u Andromedina galaksija. Onda se postavilo pitanje koliko zapravo u našem Svemiru ima galaksija i na njega su pokušali odgovoriti i stručnjaci svemirskog teleskopa Hubble pa su od sredine siječnja 2003. snimali usko područje u savijezđu Fornax. Ono je činilo tek 13-milijunti dio ukupne površine neba. Pri tome se uzelo u obzir to, da se snima usko područje bez bliskih zvijezda i drugih objekata koji bi samo smetali vidiku.

Tako je dobivena fotografija koja se zove „Ultra Deep Field“ i ona predstavlja čovjekov najdublji prodor u Svemir, a one najsitnije točkice su galaksije nastale svega nekoliko stotina milijuna godina nakon Velikog Praska. Tako se to barem danas uzima za istinu. Astronomi su izračunali, da na toj fotografiji ima oko 10.000 galaksija, dakle, 10.000 u jednom 13-milijuntom dijelu neba. Odatle se došlo do brojke od oko 200 milijardi galaksija u čitavom našem Svemiru.

Međutim, postoje neke jednostavne nejasnoće u tome modelu a mi ćemo pokazati i koje: ako uzmemo npr. da je veličina naše galaksije poput dugmeta od 1cm što reprezentira veličinu od 100.000 svjetlosnih godina, onda je veličina od 40 milijardi

svjetlosnih godina koliko se pretpostavlja, da je veličina našeg Svemira, predstavljena veličinom od 4km ili drugim riječima površina iznosi 50km^2 ili zapremina 33km^3 ili 33.000.000.000.000 litara.

Drugim riječima, naša galaksija je veličine površine $3,14\text{cm}^2$, a zapremine $0,52\text{cm}^3$. Odatle proizilazi da je površina od 200 milijardi dugmadi 62km^2 što je nemoguće, jer ispada da je ukupna površina galaksija veća od površine samog Svemira, a bez da se računaju i udaljenosti među galaksijama ili ukupna zapremina 200 milijardi galaksija iznosi 104 milijuna litara što je samo 317.000 puta manje od ukupne zapremine svemira.

Odatle nam se čini, da je taj model Svemira koji je tobože velik nekih 40 milijardi sveltlosnih godina sa 200 milijardi galaksija zapravo jedna fantazija koja ne odgovara realnoj slici Svemira.

Napomena: autor nije provjerio svoj izračun, jer je moguće da u istom ima grešaka.

TRENTNA DUHOVNA SITUACIJA U RUSIJI

Htio sam reći par riječi o tome kako doživljam trenutnu duhovnu i političku situaciju u Rusiji potaknut najnovijim događajima u Azerbajdžanu, Armeniji i Bjelorusiji, a također i Ukrajini. Svima je poznato kako su ovdje „prozapadne kulturne elite“, kako to Rusi vole nazvati, izvele tijekom desetljeća izvjesne političke promjene koje je nemoguće razumjeti, a bez da se ima pogled na tzv. pitanje free market ekonomije i pitanje političkog pluralizma koji sa sobom podrazumijeva zapadna demokracija. Tobaže te demokracije nema u Rusa, nego je riječ o starom totalitarnome poretku koji je Rusima nekako pa u krvi i da je taj totalitarizam i danas ruska stvarnost potekla iz primitivizma patrijalhalne ruske civilizacije koja nikada nije znala za slobodu mišljenja, govora i djelovanja, nego je uvijek posebnu pažnju polagala autokratima, carevima, grofovima i svećeničkom kleru.

Istina je, da se u Rusa koješta promijenilo u ovih zadnjih 30-tak godina od vremena pada socijalizma, samo je veliko pitanje kolike su to promjene koje idu na boljitak ruskog naroda i narodne većine. To je za mene veliko pitanje i ja onda slušam ruski radio, radio „Vesti“ i neke druge ruske radio stanice pa si razmišljam o tome što je istina ruske stvarnosti. Kad čujem njihovu glazbu na radio Shanson i Romantičeski radio i kad tu glazbu uspoređujem sa glazbom i harmonijama Kiće Slabinca, onda dolazim do toga, da mi Ruse samo možemo sanjati sasvim suprotno našim predrasudama o barbarizmu ruskih ljudi. Onda mi nekako po inerciji mišljenja pada na pamet Andre Gide koji je '30.-tih godina pisao i govorio, da je on u SSSR vidio „spas europske kulture“. Meni se danas isto čini, isto kao i stoljeće ranije Gideu, da je u Rusa danas takva duhovna klima, da predstavlja spas europske filozofije i kulture.

Tim je povodom Gide 1936. napisao i knjigu „Povratak iz SSSR-a“ nakon njegovog boravka u Rusiji pa je iznio i svoja iskustva o toj zemlji i tim ljudima i ovo hvale vrijedno djelo je kod nas bilo jako

aktualno negdje '50.-tih godina prošlog stoljeća kad je ono i prevedeno na hrvatski jezik i kada su naši veliki filozofi i marksisti tražili odgovore na pitanja socijalističkog razvoja i pravaca tog razvoja koji je socijalistički razvoj kod nas, zahvaljujući Titu i njegovom hedonizmu, bio ozbiljno doveden u pitanje.

Mi smo, naravno, krenuli svojim „autentičnim putom“, a Rusi su ostali i dalje na “dnu” civilizacijskoga i kulturnog razvoja, da čovjek pukne od smijeha! Tim je povodom Gide u svom Uvodnom slovu dao neka jako važna zapažnja koja ću sada spomenuti uzimajući u obzir engleski prijevod, jer nemam pri sebi nikakav bolji i u tom Uvodnom slovu Gide piše:

„Three years ago I declared my admiration, my love, for the U.S.S.R. An unprecedented experiment was being attempted there which filled our hearts with hope and from which we expected an immense advance, an impetus capable of carrying forward in its stride the whole human race. It is indeed worth while living, I thought, in order to be present at this rebirth, and worth while giving one's life in order to help it on. In our hearts and in our minds we resolutely linked the future of culture itself with the glorious destiny of the U.S.S.R. We have frequently said so. We should have liked to repeat it once again.

Already, without as yet having seen things for ourselves, we could not but feel disturbed by certain recent decisions which seemed to denote a change of orientation.

At that moment (October 1935) I wrote as follows:

"It is largely moreover the stupidity and unfairness of the attacks on the U.S.S.R. that make us defend it with some obstinacy. Those same yelpers will begin to approve the Soviet Union just as we shall cease to do so; for what they will approve are those very compromises and concessions which will make some others say: 'There! You see!' but

which will lead away from the goal it had at first set itself. Let us hope that in order to keep our eyes fixed on that goal we may not be obliged to avert them from the Soviet Union."

Nouvelle Revue Française, March 1936"

Gide je kasnije promijenio svoja stajališta i nakon iskustava sa Staljinom došao do zaključka, da je riječ o najrepresivnijem svjetskom političkom sistemu usporedivom s onim Adolfa Hitlera. Gide je naravno dobio Nobelovu nagradu 1947., a ja sam pola stoljeća kasnije bio prisiljen zaklon potražiti u novoj zemlji kao nova hrvatska emigracija koja se sklanja pred brutalnošću nove hrvatske demokracije. To je naravno razlika, fundamentalna razlika, Gidea i na primjer mene, ali mi je ostao pogled uperen prema ruskome istoku pa sam vremenom, nakon dužega kolebanja, došao do zaključka, da je sasvim točno i očigledna istina, da Sunce i njegova Zora obasjavaju Zemlju prvo na Istoku, da bi zapali duboko na Zapadu kao što zapada sve u rujnom crvenilu kada suton nagovještava zemljasku noć i tamu i isto tako danas doživljavam duhovnu i kulturnu situaciju u Rusa kao nebesku Zoru gdje sviće na rosnoj cvjetnoj livadi i gdje se život budi sa cvrkutima ptica i jutarnjim kukurikanjem seoskih kokota.

ŠTEFEKOV TRAKTOR

Bilo je dana pri Kuležima kad je bilo sparno sa teškom sumaglicom i rojevima prašine koji su prekrivali seoske puteve. Tako je bilo i ovog jutra kad se s Ezrom uputim prema Gornjoj Bistri do koje je vodio krivudavi put preko dva brijega možda i nekih dva kilometra, a sav nadvijen gustim listopadnim drvećem. Zimi je ovim putom bilo teško proći, jer su velike hladnoće znale zamrznuti put pa je bilo puno snijega, sklisko i opasno. Ljeti je opet ovaj put glasno odzvanjao zrikanjem zrikavaca i prigušenim šuškanjem grmlja u kojima su se skrivali tetrijebi.

Taj je put prema Kraljevom vrhu naglo uzlazio, dok se sa lijeve strane prema Jakovlju blago spuštao prema nizini koja je bila pusta i prazna, sasvim drugačija od one prema Gornjoj Bistri gdje je bilo puno bjelogoričnog raslinja.

Križanje tih odvojaka je bilo baš ispod moje kuće pri Kuležima. Bilo je dovoljno prekoračiti potok i krenuti malo poviše i već ste bili na tom križanju putova prema Jakovlju sa lijeve strane, prema Kraljevom vrhu sa desne strane ili prema Gornjoj Bisti koja se nalazila južno iza bregova.

Mi smo stigli do Risova polja pa onda naglo skrenuli na put koji nas je vodio prema Bistri, ali sve nekako nevoljko i teško, jer je bilo sparno i neprimjereno vruće za to doba godine. Baš je bilo proljeće u jeku i sve je pupalo pupovima, a zrak je bio pun peludi i prašine. Kada nakon nekoga vremena hoda začujem zvuk traktora koji nam je dolazio iza leđa i pogledam te opazim našeg Štefeka kako u društvu jednog svog kompanjona iz Bistre upravlja traktor na našu stranu pa stane:

Doktor, morti bi štel da te dopelam do Bistre? Evo, mi smo bili pri Marici pa smo si cugnuli nekoliko peharčeka.

A ja jedva dočekam pa velim:

Neka Ezra bude tu sa vama, a ja ću na motku iza traktora.

Na to taj njegov kompanjon nervozno usklikne:

Nikako, doktor, nema ovdje mesta, nego neka i on stane na tu motku.

I ja pogledam Štefeka kako s odobravanjem namješta motku iza traktora. Štefek je bio lokalni momak od nekih tridesetak godina, visok i jak, ali zapušten. Njegovo lice je uvijek bilo poluobrijano, tamno opaljeno od jakog proljetnog sunca i crnih ruku od mazut ulja i motike.

Živio je od svog polja i od ilegalne sječe drveća sa Medvednice koje je prodavao kao drvo za ogrijev lokalnim seoskim gazdama. Imao je jedno žensko dijete, ali je živio rastavljen od žene koja je pobjegla sa djetetom negdje u grad gdje su prilike bolje, a život mnogo lakši. Stalno je bio u svijetlo smeđam sakou sumnjive čistoće ispod kojeg se nazirala zelena lagana vesta, a ispod nje blijedo crvena karirana košulja. Ukratko, bio je kao većina naših seoskih momaka koji vrijeme provode ili u svom polju ili na svom traktoru obilazeći lokalne gostionice. Uglavnom je bio pijan ili barem pripit, a to je bila jedna njegova karakteristika na koju nisam računao toga jutra.

Ta je motka o kojoj govorim bila nekih metar udaljena od tijela traktora i uglavnom služi kao poluga za željezni plug ili kao potporanj za metalne košare u kojima se prevozi kukuruz ili sitnija stoka. Između nje i traktora zjapi praznina gdje se nazire samo površina ceste i mene je uvijek bilo strah voziti se na toj motki, jer sam uvijek razmišljao da je moguće da propadnem i da me ta motka i taj traktor samelju u najsitnije komadiće. Ovog puta nisam obojici htio dati za pravo pa sam prihvatio rizik i tako oboje nas i Ezra i ja stanemo na tu motku i Štefek krene, ali stane naglo na gas, mi se zaljuljamo na toj motki i ja osjetim kako užasno jurimo cestom, a

možemo propasti u tu prazninu, da nas nitko onda ne može spasiti i ja stanem vikati:

Stani, stani Štef!,

a hladni me znoj oblije u isti čas

Stani, stani!!

A Štef kada je vidio, da smo u opasnosti, vjerojatno izvlačeći iz dna svoje svijesti istinu, da i sam ima dijete istih godina, nakon nekoga vremena uzvikne:

Dobro, dobro, evo ići ću polagano.

Ja onda objumim svoga Ezru oko pasa pa mu velim:

Znaš, Ezra, ako budemo pali onda padamo oboje.

Mnogo godina kasnije, već u Adelaideu saznah od Ezre, da je već „padao“ i da je bio veliki srećković kako je prošao na tom traktoru.

Tako dođemo do Bistre, Štefek siđe sa svog traktora zajedno sa svojim kompanjom pa se upute prema gostionici u središtu sela, a nas dvoje sačekamo autobus za Zagreb i ja sam onda mislio, da Štef zapravo nije mislio ništa loše, on je samo imao suženu svijest o opasnosti kojoj smo izloženi, posebno moje dijete, ali je bila i odgovornost na meni, jer nisam računao da imam posla sa pijanim čovjekom, a kad je čovjek pijan onda mu se koješta oprašta.

Spoznao sam, da sam svojom nepromišljenošću nepotrebno doveo dijete u životnu opasnost i još sam saznao da moja osobina da ljudima ne dajem za pravo, nego da uzvraćam istom mjerom, jedna je osobina koja me može koštati glave i to ne samo mene, nego i mnoge druge, ali ja sam takav!

RAZGOVOR

- Zlatane, Vi ste predstavili svoju teoriju u više volumena pod naslovom „*Kozmologija zlatnoga prstena*“ koja je objavljena na portalu www.digitalne-knjige.com u Zagrebu. Kada je zapravo nastala ideja cijele vaše teorije i koliko se već dugo bavite tom problematikom?

To je točno, cijela ta teorija kojoj sam dao ime Rex-Kovač, objavljena je u Zagrebu, ali bih htio reći da se na njoj još uvijek radi. Ja sam dobar dio svog posla obavio, sada je na redu moj sin Ezra koji bi trebao kompletirati cijelu tu teoriju. U tom pravcu je on već napravio jedan dio svog posla, ali je još toga ostalo nedovršeno. Ne vjerujem, da ću biti svjedok ugledati cijelu tu teoriju, ali sam zadovoljan sa činjenicom, da je veliki dio te teorije zgotovljen. Ovom problematikom se bavim već preko 40 godina, a počeo sam kao dijete, iz dječjega interesa i radoznalosti pa sam proučavao mrave i ponašanje mravi u šumi Marijan u Splitu. Kasnije sam taj interes prenio i na moje dijete tako da je i on bio jako rano upoznat sa mojim preokupacijama. Znači, dugo se na toj teoriji radi, a ja sam uzeo u zadatak, da ispitujem ono što je “veliko” znači probleme našeg Svemira i kozmičkih procesa koji vladaju, dok je Ezrin interes prema “malome” što je predmet molekularne biologije kojom se on bavi već desetljeće.

Je li moguće pomiriti ta dva svijeta, baš ne znam, ali mi pokušavamo nešto u tom pravcu. Recimo kada je riječ o suvremenoj biološkoj metodi kloniranja, onda se obično uzima mala ljudska stanica koja se izlaže malom električnom snopu i onda počinje rast te stanice, razvija se jedna teleologija te stanice i života općenito. Sličan proces imamo i na planetu Zemlja koja je kao i ta ljudska stanica izložena udarima munja i električnim pražnjenjima iz oblaka. Već se iz ovih natuknica daju vidjeti neke analogije koje vrijede za ljudsku stanicu i za našu planet Zemlju.

Tesla je na primjer tome dodao svoju zavojnicu u njegovoj ideji prstena oko Zemlje gdje se onda na površini inducira magnetsko električno polje, jer je riječ o zavojnici oko magneta, a Zemlja je jedan takav veliki magnet. Znači, moguće je stvoriti sliku "velikog" i "malog" koje je jedinstveno po tome, da električna pražnjenja pokreću teleološke procese koji dovode do razvoja cjelokupnog života na Zemlji. Trebalo je, dakle, jako puno vremena, da bi ove ideje sazrele i da bi se kreirala jedna takva teorija o kojoj govorim. Ona podrazumijeva i Ezrin rad koji još uvijek traje, a kada će cjelokupna teorija biti gotova, na to pitanje ne bih znao odgovoriti.

- Koliko je Vaš život u Hrvatskom Prigorju doprinio tome, da se ta teorija i dalje razvija?

Pa istina je da je naš život u šumi u Kraljevom vrhu značajno doprinio u razvoju te teorije. Mogao bih štoviše reći kako se cijela ta teorija odnosi na šume Medvednice kao što je istina, da nas je taj život u šumi odredio za čitav kasniji naš život i mene i Ezru, a to se najbolje pokazuje u njegovom izboru zanimanja kao biologa, a mene kao pisca koji izlaže svoju teoriju koja je najvećim dijelom nastala u tim šumama. Mi smo živjeli izloženi jakim prirodnim uticajima vremena, velikim hladnoćama i snijegovima zimi i velikim vrućinama i sušom ljeti, imali smo svoj potok u kojem smo se kupali i lovili bjelouške, imali smo šumu u kojoj je znalo biti nanosa suhog opalog lišća do metra visine, imali smo staništa tetrijeba i fazana, prolazili smo pored slijepića i guštera koji su divili svojom veličinom, znali smo za barice vode u kojima su se brčkali daždevnjaci i kreketale žabe, bojali smo se otrovnih gljiva, a hranili se puževima i prigorskim "turčinima"- to je jedna jako ukusna gljiva bijele boje, a crvenog klobuka. Zimi smo oduševljeno gledali grane velikih kestena i hrastova koje su se savijale pod težinom nakupljenog snijega. Bilo je divno! Bilo je teško i lijepo! I iz toga života u šumi nastalo je jedno mnoštvo ideja koje sam onda kasnije pokušao obrazložiti u svojoj teoriji, ali ne znam jesam li u tome baš uspio. U svakom slučaju,

istina je da je najveći dio te teorije u ovom mom dijelu iznikao na interesu za šumu i na ljepoti Kraljevoga vrha .

- Kako i sami kažete, počeli ste sa pitanjima o mravima kao dijete. Što to zapravo Vama danas znači?

Da, počeo sam sa zoološkom problematikom i uopće je moj život od malih nogu bio usmjeren prema zoološkim pitanjima, a ta je ideja kasnije prevladala i kod mog sina. Mislim općenito da djeca imaju taj interes prema fenomenima života i tom svijetu kojim su okružena. Kasnije je taj interes proširen i ja sam imao u neku ruku veliku sreću, da sam mogao nastaviti sa tim interesom, jer se on kod dobrog dijela ljudi gubi u kasnijim godinama. Tako sam s entomološkom problematikom nastavio na studijima u Zagrebu kad sam došao u posjed velikog rada poznatog hrvatskog zoologa Ive Matoničkina koji se zvao „Beskralješnjaci, biologija viših i nižih avvertebrata“ iz 1978. koji je služio u to vrijeme kao udžbenik iz biologije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu i na onim studijima na kojima se izučavala biologija. Tu sam se mogao susresti sa čisto stručnim pitanjima koji se vezuju za entomološku problematiku, ali sam također imao u svojoj biblioteci i Brehmovu zoologiju kod koje se cijeli jedan volumen odnosi na život insekata, međutim, on mi nije bio dostupan, jer je bio štampan na gotici i jer je bilo riječ o izdanju u Leipzigu iz 1884.

Ezra je na primjer značajno također utjecao na mene svojim dječjim pitanjima i svojim dječjim interesom što je meni davalo poticaja, da i dalje nastavim sa svojim radom. Na primjer on bi me pitao: “Tata, da li trut može ubosti?” i na taj način mi otkrivao skrivenu problematiku kod Darwina iz „Postanka vrsta“, jer se s insektima bavio i Darwin kad je na primjeru neutralnih i neplodnih insekata vidio zamjerke teoriji prirodnog odabiranja u njezinoj primjeni na insekte.

Tako je sa teorijom o mravima bio Ezra upoznat od malih nogu, jer smo zajedno istraživali i kolonije mravi na Medvednici i Kraljevom vrhu i tu sam ga također prvi puta upoznao s australskim buldog mravom kada sam mu čitao prvu knjigu Schopenhauerove knjige „Svijet kao volja i predstava“ gdje on piše o buldog mravu pa uočava neke neobičnosti kod tog mrava. Mnogo godina kasnije već u Australiji Ezra je pronašao tog mrava u šumama u blizini Melbournea pa je rekao: “Znaš, tata, oni jako štipaju” i on je štapićem uspio presjeći jednog od njih i onda je počela neobična borba između dijelova istoga mrava. Schopenhauer je o tome razmišljao u kontekstu teorije homo homini lupus pa je onda zaključio, da je čovjek sebi možda i najveći neprijatelj, da mu ne treba netko drugi.

Pa mogao bih danas reći kako je čitav Ezrin put bio zapravo lutanje za tim buldog mravom i mi kao da smo došli u Australiju u potrazi za njim. Znači, taj problem mrava prisutan je i danas i on se nalazi zastupljen u mojoj teoriji, ali i u teorijama drugih autora prije svega s anglosaksonskog područja od vremena Briana Wilsona i njegove sociobiologije do suvremenih kritika sociobiologije kakvu na primjer nalazimo kod Goodwina. To je, dakle, jedna velika suvremena tema oko koje se spore danas najpoznatiji entomološki stručnjaci. Međutim, to nije samo teoretska problematika gdje se ogledaju različiti teoretski pristupi, nego je također i stanovita ideološka i politička diskusija, jer se postavljaju pitanja o načinu organiziranja suvremenih društava i pitanju da li pri tome treba pronalaziti neke analogije sa svijetom životinja. Ja osobno mislim da ne treba.

Mislim, da se ljudska zajednica i ljudsko društvo značajno razlikuje od društava koje nalazimo u životinjskim zajednicama. Mnogi opet ograničeno i primitivno vide u čovjeku i ljudskom društvu samo životinjske karakteristike. Odatle se naravno postavlja i pitanje o granicama Darwinove teorije i pitanje njena nepravednog i nepotrebnog proširivanja na ljudsku zajednicu i pitanja ljudskog

društva, jer je ono po svim elementima jako specifično i jako se razlikuje od svijeta društava koje nalazimo kod životinja.

Za mene osobo to znači jedno izuzetno važno političko pitanje također i način opredjeljivanja za progresivne socijalne solucije, dakle, prema jednoj ljudskoj zajednici gdje će solidarnost između njenih članova, kooperacija i altruizam biti vodeće snage socijalnog razvoja.

- Kako usaglašavate ovu problematiku sociobiologije sa kozmološkim pitanjima kojima se bavite u „Kozmologiji zlatnoga prstena“?

Pa to je jedno značajno pitanje. Ja vrlo često razmišljam o kozmosu na način, da tu ne postoji neki nered, nego da sve ima neku svoju svrhu, a da je cijelo nebo zapravo jedan takav sistem svrha i često mi pada na pamet sraz galaksija gdje se zapravo ništa destruktivno ne događa, nego one prođu jedna kroz drugu ili zajedno poprime nove karakteristike. Međutim, pristajem na to da ima i materije i relacija koje ne poznaju fizičku teleologiju, nego je riječ samo o slijepim silama prirode. Ja pristajem i na tako nešto, ali je srodnost ovih područja i na pitanjima entropije.

Mislim da se Wiener time jako dobro bavio i to prije dosta vremena. On je krenuo od ideje, da je prirodna statistička tendencija sam nered i tendencija da se uveća entropija izoliranog sistema kao što se izlaže u drugom zakonu termodinamike. Međutim, mi ljudska bića nismo izolirane jedinke, nismo izolirani sistem, nego uzimamo hranu koja generira energiju izvana i dio je većeg svijeta koji sadrži izvore naše vitalnosti. Postoje neki jako važni momenti, neke jako važne istine života, a to je da se on hoće prezervirati, da se hoće multiplicirati i da se hoće organizirati i na svim ovim područjima ljudskog života kibernetika može dati zadovoljavajuće odgovore i na planu prezervacije i na planu multiplikacije i na planu organizacije ljudske zajednice.

On, dakle, proučava sredstva komunikacije i izmjenu informacija između čovjeka i stroja, između stroja i čovjeka i između stroja i stroja. Kozmologijska funkcija kibernetike bi, dakle, bila u suprotstavljanju entropijskim tendencijama u prirodi, u antientropijskom događanju koje se protivi neredu i razaranju organiziranog zbivanja kojem prema drugom zakonu termodinamike teži cjelokupna priroda. Kao "džepovi" u kojima opada entropija, strojevi i ljudi su istovjetni ili slični i na toj istovjetnosti bazira se kibernetika tj. njena mogućnost, da između njih uspostavi komunikaciju.

U modernijim izvedenijim varijantama kao znanost o upravljanju složenim dinamičkim sistemima kibernetika se shvaća kao efikasan regulator, spona i na neki način utemeljenje pojedinačnih znanosti čime je filozofija istjerana sa toga mjesta koje je ona još do skora pridržavala. Morao bih još k tome reći, da je kod nas o tome prvi pisao Vanja Sutlić, a onda su kasnije slijedili mnogi drugi.

Dakle, ta je spona na pitanjima kibernetike odnosno na pitanjima antientropijskog zbivanja koje se protivi neredu i razaranju organiziranog događanja. Odatle se govori i o socijalnoj entropiji i postoje neki pokazatelji te entropije pa ako uzmemo naš primjer iz bivše države u vrijeme sloma starog režima, onda vidimo na primjer rast suicida među mladim ljudima, proces inflacije, opći kaos, bezakonje, javašluk. Znači, vidimo proces totalne destrukcije organiziranog događanja, totalni proces destrukcije ljudske organizacije sve, naravno, dotle dok je ne smijeni nova organizacija, a to se na primjer dogodilo u Hrvatskoj.

Znači interes je nikao na podlozi naših aktualnih životnih događanja, to nije bio samo teoretski interes, nego i pitanja na koja je svatko kod nas tražio neke odgovore. Neki su do tih odgovora došli, a mnogi nisu, nego su nastavili sa svojim životima kao da se ništa posebnog nije dogodilo. Ja sam sa svojom obitelji na primjer bio

prisiljen napustiti domovinu i to kako bih biološki opstao, a mislim da nismo usamljen slučaj u tome.

- I konačno, postavila bih vam pitanje kako Ezra danas doživljava vašu teoriju?

Pa Ezra trenutno radi na pitanjima nano medicine koja je u uskoj vezi sa kibernetikom. Znači, on je u neku ruku u samom središtu kibernetičke problematike. Ja sam ga jednom prilikom pitao, da li je moguće neurone koji postoje u ljudskom tijelu shvatiti bitovima informacije, jer je to bila jedna teza o neuronskom čovjeku suvremenih autora iz područja biokibernetike, a na što mi je on naveo primjer mišića kod oka gdje jedan neuron izaziva reakcije pokretanja oka daleko preznije, nego oni kod pokretanja mišića nogu. Pa mi je objasnio, da je neuron mnogo složeniji od naših današnjih strojnih elemenata kao što su na primjer tranzistori, mnogo složeniji i mnogo kompleksniji i da je veliko pitanje i velika teškoća svoditi ljudski život na mehaničke, strojne reakcije.

Međutim, riječ je doista o jako složenim problemima bioinformatike, a ja to područje ne poznajem dovoljno, ako imam uopće i neku ideju o tome. To je ipak područje medicine i biologije kojim se ja nikada nisam bavio, ali je postao predmet interesa mog sina koji se s entropijskim sistemima suočava na jednoj drugoj razini od one na kojima sam ja svojevremeno radio. Kako to pomiriti između sebe, to će vjerojatno biti pitanje na kojem će Ezra raditi u svom daljnjem teoretskom i praktičnom poslu.

- Kako Ezra doživljava tu teoriju?

Pa ona je njemu interesantna. On na primjer ne misli, da je Zemlja čvrsti magnet, kako to ja nekada primitivno navodim, poveden Gilbertom, nego misli da je riječ o tekućoj masi koja je cijelo vrijeme u pokretu i koja se kreće i zbog toga producira magnetizam. Znači, njegov pogled je daleko složeniji od moga, ali sve u svemu on misli

da je teorija jako lijepa, da je interesantna, ali ne želi biti zarobljen sa njom, nego želi raditi prema vlastitim intencijama i vlastitim zamislima. Naravno, to je njegova sloboda da u znanstvenim pitanjima ide svojim putevima, a ako oni korespondiraju sa putovima njegova oca, to je onda boljitak za obojicu. Ja ne mislim biti smetnja njegovom osobnom individualnom razvoju.

Razgovor vodila Jadranka Varga

RAZGOVOR O PJESNIŠTVU

Poštovana gospođo Varga, poznati ste kao plodna hrvatska pjesnikinja. Što to konkretno znači za Vas?

Prije svega, dopustite mi, Zlatane, da Vam se zahvalim za ovaj intervju. To za mene jednostavno znači: pisati = živjeti. Prve tri pjesme sam napisala 1969. kad sam bila stara samo 12 godina. Prva pjesma pod naslovom „Moj grob“ bila je inspirirana pjesmom Ivana Gorana Kovačića istog naslova i toliko me ta njegova pjesma dirnula u dušu, da sam odmah napisala moju pjesmicu istog naslova i pokazala je mami.

Moja mama je bila načitana osoba, rođena Zagrepčanka, glazbenica i kad je vidjela sljedeću pjesmu „Noć“ i treću „Rastanak uvijek boli“, rekla mi je: „Ti si naslijedila pjesnički dar svog ujaka Josipa i nastavi pisati. Ovo su tri vrlo ozbiljne pjesme za tvoje godine, ali nemoj da te to sputava: samo piši ono što osjećaš.“ Tako sam i nastavila dalje pisati i od tad se nisam zaustavila.

Godine 2010. sam izdala moju prvu zbirku „**Sjena duše**“, to je knjiga koja je pisana 6,5 godina sa preko 440 stranica, pisana je na portalu iskrica-weblog, a kasnije i na mom blogu <https://blog.dnevnik.hr/shadowofsoul> te je izdana u cijelosti baš kao takva, jer sam u tu knjigu pretočila svih tih 6,5 godina mog života, mojih osjećaja, razmišljanja i željela sam je izdati baš takvu.

„**Sjenu duše**“ sam izdala na portalu www.digitalne-knjige.com – gospodin Nenad Grbac je bio i ostao moj jedini izdavač, a kasnije sam i tiskala tu zbirku te održala promociju 2013. godine gdje sam promovirala „**Sjenu duše**“ i još 3 knjige koje sam u međuvremenu napisala.

Da li se slažete, da Vaše pjesništvo i Vaš opus pripada suvremenoj hrvatskoj realističnoj poeziji budući da ima autora koji misle, da ste dobar primjer suvremenog realizma?

Pa recimo to ovako: moja poezija je čudna poezija kako je volim nazivati. Cijeli život možemo pretočiti u riječi, sliku, melodije... svatko onako kako uspije, a svaka moja riječ u stihu živi nekim svojim životom i opisuje sama sebe, a kad riječ opisuje samu sebe, onda ta riječ zauvijek živi i stvara taj dah svog života.

Kako ocjenjujete stanje u suvremenom hrvatskom pjesništvu danas?

Danas ima svašta: od predivnih stihova pojedinih autora koji pišu na internetu ili samo tiskaju knjige pa do „kradljivaca duše“ (izraz koji je napisao velikogorički pjesnik gsp. Ivica Smolec) ps iste pjesme prepisuju, dorađuju, prerađuju i objavljuju kao svoje. To je jedno barbarstvo, primitivizam i kukavičluk kad se netko kiti tuđim perjem.

Čitala sam jako puno nepoznatih pjesnika i pjesnikinja kojima i sama pripadam i ostala sam zatečena ljepotom stihova, kreativnošću, metaforama. Žao mi je samo što mnogi ostaju neafirmirani pjesnici objavljujući svoje pjesme na Facebooku ili na drugim portalima, a drugi – oni odvažniji, kreću na put izdavanja knjige.

Danas izdati knjigu je vrlo lagano, o tome sam već pisala i podržavam svakog pjesnika i pjesnikinju da izdaju svoje knjige, jer pjesnik se rađa da piše pjesme i kao takav pjesnik umire – pišući. To nije radni staž od-do, već je to naš život. Mi pjesnici kroz naše stihove izražavamo svoje emocije, svoj život, svoje osjećaje i to dijelimo sa našim čitateljima.

Kakva bi poruka bila mlađoj generaciji u pogledu spisateljskog rada i kakva su Vaša iskustva u radu sa mladim ljudima, prije svega mislim na Vašu djelatnost u okviru hrvatskog blog portala?

Kao što sam već navela u prethodnom odgovoru, potičem svaku osobu, mlađu ili stariju, da nastavi sa pisanjem i da ne dopusti da joj bilo tko ometa taj način izražavanja. Znate, postoje razni pakosni i zlobni ljudi koji osjete prijetnju kad pročitaju neku dobru pjesmu pa onda počinje hajka na dobre pjesnike i nastoji ih se obezvrijediti na internetu i omalovažiti i kao osobe i kao pjesnike.

Bila sam i sama predmet (a i danas sam) takvih događaja, međutim, mene to ne može omesti: ja znam tko sam, kakva sam, od kada pišem i nikad se neću zaustaviti.

Do sada sam izdala 16 samostalnih zbirki poezije i 5 zajedničkih sa drugim autorima (među kojima ste i Vi, Zlatane), a 17. zbirka će mi upravo ovih dana izaći na portalu www.digitalne-knjige.com i nema te osobe na svijetu koja bi me omela u tome, da pišem ili izdajem moje knjige.

Postoji li neko iznimno ime koje biste sada spomenuli kao primjer?

Postoje mnogi kvalitetni pjesnici i pjesnikinje, ja bih spomenula **Sandru Petrž, Anđu Jotanović, Mirjanu Pejak Peki, Vas Zlatane** koji ste kao plodan književnik, pjesnik, esejista, izdali preko 50 knjiga u samo 10-tak godina.

Pozivam svakog tko želi izdati knjigu: samo krenite, jer to je jedan divan put kojim kad krenete – nećete se nikada zaustaviti.

Kakvi su Vaši planovi za budućnost, a u svezi sa Vašom poezijom, imate li tu nekih novosti na koje bismo mogli naići budući da ste već ostvarili 17 samostalnih djela i 5 u suradnji sa drugim autorima. Planirate li još takvih poduhvata i ukoliko da do kada mislite da je moguće da pjesnik piše ili je možda on životno osuđen na poeziju?

Odlično pitanje, Zlatane, na koje sam djelomično odgovorila u prethodnom odgovoru. Pjesnik živi dok piše, piše dok živi. Vrlo jednostavno i mislim da ću dok sam živa, izdavati moje knjige i dok god imam inspiraciju – pisat ću.

Hvala Vam na ovim pitanjima na koje mi je bilo izuzetno drago odgovoriti.

Hvala, Jadranka.

*Razgovor vodio:
dr Zlatan Gavrilović Kovač*

HRVATSKA FILOZOFIJA I KIBERNETIKA

Moderna hrvatska filozofija se nije bavila toliko pitanjima kibernetike koliko je bila usmjerena prema klasičnoj filologiji zahvaljujući možda prije svega Branku Despotu i Tomislavu Ladanu i to na takav neprohodan način, da se i oni koji su filozofski educirani ne snalaze u tim jezičnim analizama i da im se filozofska problematika nagovještava kao opskurna znanost. Neki mali pomaci učinjeni su zahvaljujući prodoru informatičke tehnologije od sredine '80.-tih godina prošlog stoljeća kad su se filozofske discipline stale ujedinjavati s informatikom.

Iz tog vremena uglavnom nastaje izvjesna literatura koja se vezuje za suvremeni fizikalizam, znanost logike i spoznajno-teoretsku problematiku vezanu za britansku analitičku filozofiju. Međutim, filozofski je o kibernetici kod nas najuvjerljivije pisao pokojni Vanja Sutlić pa ako pogledamo njegovu „Praksu rada“ kao znanstvenu povijest, onda vidimo i one dijelove gdje on govori o kibernetici u kontekstu jednog mogućeg socijalističkog sveučilišta gdje se ostvaruje organsko jedinstvo znanosti kao općeg rada, kao istraživanje predmetno modificiranih fenomena gdje nastava profesora i predavača odgaja radnika za javnu, zajedničku i osobnu ulogu i s obzirom na tu funkciju priprema jedno središte, jedno „malo sveučilište“ ili „univerzitet budućnosti u nastajanju“ u inače disperzivnom i centrifugalnom svijetu znanosti.

Danas malo te teze djeluju naivno, ali je istina da su imale jako istaknuto značenje u bivšem režimu i sve kasnije „reformne“ sveučilišta kao što je na primjer ona najnovija Branka Despota pozivale su se, tajno ili javno, na Sutlićeve zasade.

Vanja je krenuo od stava, da je u obasti humanističkih znanosti kod nas na djelu austrijska varijanta Humboldtove reforme univerziteta, a njena osnovna ideja je bila misao o jedinstvu znanosti uz pretpostavku kako je filozofija ona znanost koja omogućava

posebne znanosti i koja ih sintetizira. Druga postavka te koncepcije je sloboda, sloboda istraživanja, sloboda znanstvenog rada, sloboda iznošenja postignutih rezultata i sloboda od miješanja izvana.

Humboldt je htio, dakle, da se zbog plodnosti samog znanstvenog rada, zbog same znanosti i njenog mira u društvu zadaci nastave na sveulištima i zadatak znanosti, da se ti zadaci sjedine. Odatle ta ideja organskog jedinstva znanosti. Znanosti ne mogu dobiti svoj karakter znanstvenosti, ako nisu povezane preko filozofije koja jedina pretendira na apsolutnu znanost prema kojoj se sve ostale znanosti odnose kao relativne.

Međutim, taj posao je ometan sa strane miješanjem društva u znanstveni posao: sve snage čovjeka pa tako i znanost i tehnika koje u to vrijeme imaju silan zamah postaje snage kapitala. On postaje ekonomski supstitut za apsolutnu znanost koja omogućuje organsko jedinstvo znanosti. Kapital okuplja, kapital usmjerava, kapital vodi tu znanost i od tog vremena univerzitet je u povlačenju. To istovremeno znači raspadanje organskog jedinstva znanosti.

Prirodne znanosti dobivaju na zamahu, dok se znanosti iz humanističkog kompleksa sve više osamostaljuju od zajedništva. Tako je danas na djelu tendencija, da moderna znanost u svim ovim pitanjima ne traži više intervenciju filozofije. Onda Sutlić zapisuje na stranici 287:

“U životu moderne znanosti ništa se više ne događa posredstvom, posredovanjem filozofije ili nečeg takvog kao što je to filozofija. Ono što danas koordinira rad znanosti kao relativno autonomnih sistema sa povratnim djelovanjem u nadležnosti je jedne među znanostima koja se u svom “među” konstituira dvojako i po mnogo čemu dvosmisleno: sa jedne strane je mnogoslojna i mnogoznačna organizacijska znanost i nauka, a sa druge je jedna znanost i tehničke nauke koje je prate - kibernetika.”

Znači, nema kod Vanje raspravljanja o kibernetici izvan pitanja organskog jedinstva znanosti. On isto tako smatra kako danas više nitko ozbiljno ne pomišlja, da bi kakva filozofija prirode bila ona disciplina koja bi prirodne znanosti okupila u njihovom poslu. Sve to kompenzira na primjer kibernetika i to prema urgentnim potrebama ili barem takvim za koje se drži da su urgentne. Koja bi to disciplina bila na humanističkom planu? Nema takve discipline. Postoji jedino jedna mogućnost da se ova oblast kontrolira u uvjetima interdisciplinarnog rada. Ostalo je samo nostalgija za prošlim vremenima. Zato Vanja predlaže jedan socijalistički univerzitet, jedan marksistički studij i on piše na stranici 293:

“Predložemo da se kao preliminarna solucija, poduzme organizacija jednog sveučilišnog centra za humano-socijalno-historijske znanosti (marksističke studije), da se, prema znanostima, formiraju instituti centra, da se pojača skrb i koncentracija odgovarajućih kadrova i da se oni ekipiraju.”

Odatle slijede i tri fundamentalne zadaće univerzitetsko obrazovanja: izobrazba znanstveno i naučno pripremljenih stručnjaka svih društveno potrebnih profila i stupnjeva, kooperativno jedinstvo istraživanja, interdisciplinarna istraživačka suradnja kao pogon i organizacija rada kao *“conditio sine qua non ispunjenja jednog konstituensa socijalističkog sveučilišta”* (str.294) i konačno racionalizacija i povezivanje znanstvenih i naučnih oblasti za koje postoje elementarne potrebe.

„Riječ je dakle o koordiniranom naporu znanosti, njihovih disciplina, nauka i stručnih područja, oko organskog jedinstva u Marxovu duhu. U tu svrhu neposredno se nameće misao o jednom centru humano-socijalno-historijskih znanosti.“ (str.295)

Do te Sutlićeve reforme sveučilišta nikada nije došlo u bivšem režimu, nego su prigovori bili *“a za koga bi vi to reformirali”*. Istina, oformljen je jedan centar koji je imao sličnosti sa Vanjnim idejama

jedino po imenu, a to je bio Centar društvenih djelatnosti kao što je omladinsko glasilo imenom „Polet“ dobilo to ime također dobrim dijelom inspirirano dijelovima Vanjine knjige „Bit i suvremenost“, jer i on tamo govori o “poletu” socijalističkih snaga, da čovjek pukne od smijeha!

Znači, nema kod Sutlića strogo teoretskih pitanja vezanih za kibernetiku. Za razliku na primjer od Wienera koji smatra, da se novina sastoji u razmatranju ne jednog svijeta, već svih svjetova koji predstavljaju moguće odgovore na ograničeni skup pitanja o našoj okolini. Na planu našeg svakodnevnog iskustva mogli bismo reći, da se ovi svjetovi doživljavaju kao splet promjena u skladu s univerzalnom preobrazbom temelja života. To je u suvremenoj socijalnoj teoriji nazvano “odčaranja svijeta” koji se sastoji u rastućoj intelektualizaciji i racionalizaciji koja nije samo rastuće opće poznavanje životnih uvjeta pod kojima se živi, nego znači i znanje ili vjera u to da principijelno nema nikavih tajnovitih moći koje tu sudjeluju i da se u načelu svim stvarima može ovladati proračunavanjem i izračunom.

Zajedno pak sa tom racionalizacijom i racionalnom produkcijom svijeta koji tako biva zapravo umjetni svijet strojeva, tehnike i znanosti i njihovim sve radikalnijim etabliranjem koje se odvija kao niz znanstveno tehničkih revolucija, javlja se dakle i ideja kibernetike N. Wienera i to baš sa namjerom da proučava poruke i sredstva komunikacije kojima raspolaže društvo. Time je dakako svijet tehnike i kompjutora uočen kao zaseban svijet objekata koji sadrži svoju osebujnu logiku, a čiji odnosi s ostalim svjetovima suvremenog doba stvaraju poteškoće čak i tehničke prirode na nivou komunikacije, poteškoće u upravljanju njime i njegovom usklađivanju sa čovjekom i njegovim svijetom. Zato u toj koegzistenciji različitih svjetova kibernetika treba razviti zajednički jezik i odgovarajuću tehniku.

Međutim, ova problematika nije bila od centralnog važenja za Sutlića, ali se razlikuje od većine naših filozofa po tome da nije držao, da filozofija misleći o tehnici pokušava promisliti i domisliti ono što je na neki način sa njom identično, što nju radikalno dovodi u pitanje ili je čak prekoračuje. On ne drži, da filozofija nema distance niti mogućnosti te distance bitno potrebne za nju, da je tu na djelu identitet predmeta i spoznaje koji uopće ne dopušta, da se filozofija razvija kao nešto drugo, dakle kao ono što je istinito i primjereno svome pojmu. Sasvim suprotno, njime je vladao povijesni optimizam koji je u kibernetici vidio čovjekovu snagu, da tehnikom vlada prema vlastitom zakonodavstvu naravno uz svojevrstne korekcije koje bi bile primjerene socijalističkoj realnosti.

Vanja je bio i ostao socijalist, sviđalo se to kome ili ne, jer je između nihilizma suvremenog vremena i socijalističke perspektive birao socijalizam kao što je na primjer Lukacs birao socijalistički realizam i doista danas parafrazirajući njegove riječi možemo reći: Socijalizam mora biti, a to znači da mora biti autentična ljudska zajednica u kojoj su ljudi slobodni od samovolje nekolicine i u kojem svaki narod samosvjesno iskazuje svoj kulturni identitet i svoje kulturne specifičnosti u jednom poretku koji gradi budućnost, a ne u onom koji je ruši. To je ono što je Sutlić htio reći svojom „Praksom rada“ kao znanstvenom povijesti zbog koje su ga mnogi naši filozofi prokleli kao komunističkog ideologa, iako je zapravo bilo riječi o filozofu koji jedini autentično promišlja svoje vrijeme i njegove političke modalitete i na tome Vanji jedno veliko hvala.

OSTROVIČKA ULICA

Ostrovička ulica na Trešnjevci u Zagrebu je jedna mala ulica u neposrednoj blizini trešnjevačkog placu. Na početku ona se blago spušta, a onda slijedi red od možda nekih 5 ili 6 kuća sa svake strane. Ta se ulica danas znatno razlikuje od one iz mog vremena. Početkom '80.-tih godina kad smo mi doselili u Ostrovičku 11, a tu je još bilo stabala šljiva, dok su guske slobodno i bez red gakale ulicom. Svega toga danas nema, nego je dobar dio te ulice uređen i izgrađen.

Ranije ta je ulica imala izgled seoskog puta i nije imala ni vodovod ni kanalizaciju. Na primjer, vodovod je uveden krajem '80.-tih godina, a za kanalizaciju i danas ne znam točno je li provedena ili nije.

Ulica je možda dobila ime po ruskoj riječi „ostrov“ što znači „otok“ ili možda prema ruskom gradu Ostrov u Pskovskoj oblasti na Velikoj Rijeci 50-tak kilometara južno od Pskova. Možda je ime dobila i po nekom drugom gradu ili našem području.

Sa gornje strane koja gleda prema Končarevoj ulici graničila je s igralištem 9. zagrebačke gimnazije. Oivičeno sa gustim grmljem i osrednjim raslinjem to igralište je bilo raj za igru lokalne trešnjevačke djece koja se igrala i pentrala njime. Sa druge strane graničila je sa Dobojskom ulicom i bilo je dovoljno učiniti nekoliko koraka i već ste bili na trešnjevačkom placu. Sa donje strane graničila je sa Ključkom ulicom i spletom malih ulica koje su tvorile labirint svojstven najsiromašnijem dijelu zagrebačke Trešnjevke.

Tom siromašnom krajoliku posebnu notu je davao trešnjevački plac koji je krajem '80.-tih godina znatno uređen i proširen. U bivšem režimu bio je poznat po srbijanskim seljacima koji su ljeti prodavali lubenice, a u jesen papriku i kajmak. Dolazili bi u Zagreb onoliko dugo koliko je bilo potrebno, da prodaju cijelu robu. Spavali su na

otvorenom ili pod metalnim štandovima tržnice koje su pripremili kao prenoćište i prostor za odmor.

Sa novim političkim kontselacijama oni više nisu bili dio naše tržnice. Isto tako je interesantno, da je jedno vrijeme tržnica bila puna ruskih švercera koji su prodavali rusku robu i to od dvogleda i teleskopa do električnog pribora. Oni su opet prenoćište plaćali lokalnim stanovnicima Ostrovičke koji su u nekoliko kuća i drugdje davali u najam krevete ili prostirke.

Kasnije je intervencijom zagrebačke policije njima zabranjen ulazak u zemlju i prodaja i preprodaja na području grada. Sa novim političkim konstelacijama trešnjevački plac je dobio nove domaće stanare koji su sada imali priliku prodavati čokolade, suvenire ili narodne nošnje.

Općenito govoreći dosta se švercalo, ljudi bi jeftinije kupili u Austriji ili možda Sloveniji i Mađarskoj, a skuplje prodavali u domovini i na ta taj način zarađivali ili za svakodnevni život ili kao dodatak već postojećem kućanskom budžetu.

Mi smo u Ostrovičkoj stanovali na broju 11A. To je bila manja soba sa kuhinom i toaletom veličine 23m². Ispred kuće je bilo dvorište ograđeno redom malih čempresa koje sam jednom prilikom zasadio zajedno s Ezrom kako bih dobio prostor ugodan za boravak, posebno u proljeće i ljeto.

Zimi bi napadao snijeg, a mi bismo se povukli u topli kutak malog stana. Grijali smo na drva i za to sam izgradio jedan dimljak kojeg sam opremio starom Franklinovom peći i zimi je bilo toplo i ugodno. Taj je kućerak kupio Alicin otac kako bi se riješio svoje kćeri i kako bi joj osigurao kakav takav krov nad glavom, da ne spava u gradskome parku na primjer, nego da ljudi ipak mogu reći kako je otac dosta učinio za svoje dijete, ali je vlasništvo nad njim podijelio na dva dijela, jedan na Alicu, a jedan na sebe kako bi dijete mogao

ucjenjivati svojim odlukama. To će kasnije biti od presudne važnosti, jer je prodajom tog stana sebi osigurao nešto manje od polovine njegove vrijednosti. Od tih novaca je sebi kupio garažu za novi auto, a ono pola što je ostalo – e, to je dao svojoj kćeri kao nagradu.

Kupio je taj stan za dinarska sredstva u doba velike inflacije, tako da je svakako dobro prošao, jer je najveći dio tog kredita nepovratno ispario zahvaljujući enormnoj inflaciji koja je vladala zadnjom decenijom zajedničke države. Tim je bespovratnim kreditima zapravo posljednja vlada Jugoslavije podijelila veliki dio deviznih rezervi vjerujući, da će ljudi pamtiti dobročinstvo koje je učinila, da čovjek pukne od smijeha!

Ja, na primjer, ništa nisam dobio od te prodaje stana, iako sam cijelo desetljeće ulagao u njega, jer se držalo da nisam vrijedan spomena, nego da trebam zahvaliti što mi je bilo osigurano prenoćište i topli dom. Ja sam opet mislio kako trebam biti gentleman pa slabijoj strani izaći u susret i da nije potrebno tražiti nikakve dodatke, jer me sa bivšom ženom povezivalo dijete i zajedničke uspomene.

Sa lijeve strane, ako se gleda prema ulici, imali smo susjede Vukiće, sa desne strane susjede Orsag, a ispred nas, ispred dvorišta, bila je Borisova autolimarska radionica i stara kuća u kojoj je živio sa majkom i bratom. Ti su Vukići bili obični ljudi, radnici, a ona je bila manji činovnik u jednom građevinskom poduzeću. Živjelo se skromno sve dok on nije nabavio jedan tiskarski stroj sa kojim je počeo svoj domaći obrt i od tada se njihov život znatno mijenja, jer su prihodi od rada i stroja bili znatno veći, nego ranije.

Danas je to tiskarska radionica lijepih prihoda koja im omogućava pristojan život. Obitelj Orsag je bila drugačija. On je bio sveučilišni profesor na Ekonomskom fakultetu, vodio je kolegij nekog financijskog poslovanja, uvijek se mučio sa pumpom za vodu, jer smo pitku vodu dobivali pumpom iz podzemnih tokova rijeke Save,

stalno je radio na svom doktoratu i bio sve deblji i deblji kako se uspinjao na fakultetskoj hijerahiji.

Kasnije sam čitao u novinama, da je optužen zajedno sa jednim brojem svojih kolega što je nezakonito naplaćivao prolazne ocjene na svojem ispitu i na taj način dodatno zarađivao ne obazirući se na moralne norme i standarde sveučilišnih nastavnika. Danas je to ugledna obitelj koja nema nikakvih materijalnih teškoća i koja ima akademske titule te znanstvene reference na kojima joj mogu mnogi pozavidjeti.

Konačno, Boris je bio autolimar koji je ilegalno radio na popravljanju automobila, ali zato nije plaćao porez. Imao je običaj ujutro otići na konjak u birtije trešnjevačkog placa pa bi se napio, bio je neženja i odbijao je svaku ponudu od strane zainteresiranih žena, da bih ja dočuo u Adelaideu da je Boris umro prije izvjesnog vremena, a nije uopće bio star, nego nešto malo stariji od mene. Sve u svemu, dosta šareno društvo.

Ta je Ostrovička ulica bila sav Ezrin svijet. Kasnije je veliki dio vremena provodio sa mnom na Kraljevom vrhu, ali veliki dio njegovih uspomena vezuju se za njegov vrtić i osnovnu školu „Julija Klovića“ koji su bili u našoj neposrednoj blizini i naravno na interijer našeg stana kojeg pamti kao nešto veliko što ga nadvladava, mada je bilo riječi o jako skućenom prostoru u kojem se jedva disalo, a kamo li igralo.

Kod djece su te percepcije prostora i vremena drugačije od stvarnosti i sva je sreća da je tako, jer ni danas nije svjestan bijede u kojoj je živio. Naši ukupni prihodi od sredine '80.-tih godina do dolaska u Australiju deset godina kasnije bili su negdje oko 100 američkih dolara mjesečno i Alica i ja smo bili na rubu gladi, ona sa 48 kg, a ja sa 72 kg, međutim se o nama govorilo da smo dobro uhranjeni, štoviše da smo gojazni i da trebamo skidati suvišne masnoće, a profesor Kangrga sa kojim sam polemizirao u javnosti

držao je, da imam dobro plaćen posao kako bih difamirao takve velike naše mislioce i njihova djela.

Iz tog svijeta Ostovičke ulice mi smo došli u Adelaide u kuću u Myrtle Banku koja je građena u kolonijalnom stilu sa velikim prozorima i sa mnogo svjetlosti što je bila suprotnost sa tamom zimskog Zagreba i sjećam se, da je Alica užurbano brisala kuhinjski stol ne vjerujući da je nova sredina sada njena nova životna stvarnost.

Ezra je sada mogao prvi puta u svom životu poleći u toplu kadu, dok mu je mama šamponirala mokru kosu, sa dječaćkim osmjehom i riječima: „Uživam kao Tuđman.“

VELIKA POPLAVA 1964. ZAGREB

Primijetio sam, da stariji ljudi Ostrovičke vrijeme i događaje mjere i računaju od vremena velike poplave Zagreba iz 1964. Tako se nešto dogodilo prije poplave, nešto se dogodilo poslije poplave ili se nešto dogodilo za vrijeme poplave. To je bio slučaj sa bakom Vukica. To je bila to stara žena od preko 80 godina koja je živjela u jednom malom sobičku izgrađenom uz samu glavnu kuću odakle je sa prozora ili dvorišta motrila što se događa u ulici.

Sličan je slučaj bio i sa djedom Kovač, ocem Darka Kovača koji je živio nekoliko kuća niže. On bi tako iznio stolicu ispred kuće pa bi gledao kako se djeca igraju, a ja bih onda koristio tu priliku da porazgovaram sa njim. Taj je čovjek poznao na primjer kralja Karađorđevića, jer je u vrijeme prve Jugoslavije službovao kao ložač na kraljevskom parobrodu i imao je neobične zgode na tom brodu. Kod njega se vrijeme računalo od vremena velike poplave i nema nikakve sumnje, da je ta tragedija snažno bila usječena u kolektivnu memoriju starijih žitelja Trešnjevke.

Doista je to bila Velika poplava Zagreba koja se dogodila negdje krajem listopada 1964. uzrokovana bujanjem rijeke Save i probijanjem savskih nasipa. Poplavom je bila zahvaćena trećina Zagreba i u njoj je smrtno stradalo negdje oko 20-tak ljudi, dok su mnogi bili ranjeni. Ta je poplava obuhvatila veliko područje Zagreba na kojem je živjelo gotovo 200.000 stanovnika, jer se vodostaj Save popeo preko 5 metara. Najviše su stradala naselja Trešnjevka, Trnje, Peščenica i Novi Zagreb. Razlog tome bile su dugotrajne kiše u gornjem toku rijeke Save koje su prouzročile enorman porast vodostaja rijeke.

U jutarnjim satima rijeka je probila iz korita i izlila se na dijelu užeg gradskog područja. U starom dijelu Zagreba za uzbunu su se oglasila zvona crkava, dok u ostatku grada nije bila oglašena nikakva uzbuna. Iako je stanovništvo grada bilo organizirano za brzo podizanje

privremenih nasipa i spašavanje ljudi, voda je uspjela prodrijeti u trošne trnjanske i trešnjevačke kuće, ali i u tek izgrađene nebudere gdje su učinjene znatne štete.

Posljednja zapreka bujici bile su vreće pijeska postavljene pokraj Studenstskog centra, dok su Savskom cestom umjesto tramvaja vozili čamci. Čitav južni dio Zagreba bio je prekriven vodom. Procjenjuje se da su ukupne štete te poplave iznosile 100 milijardi jugoslavenskih dinara ili skoro 9% nacionalnog dohotka u Hrvatskoj. Poslije poplave bilo je odlučeno, da se podignu trajni nasipi i uredi korito rijeke u onom dijelu u kojem rijeka protječe kroz grad uz brane od poplava i odteretnim kanalima.

Znači, nema nikakve sumnje, da je bila riječ o katastrofalnom događaju pa onda nije čudno, da su ljudi mjerili vrijeme od tog događaja, ali su se posljedice poplave osjećale i u moje vrijeme, dakle, 20 godina kasnije, a to se najbolje vidjelo po fasadama starih i trošnih trešnjevačkih kuća. Posljedice su se osjećale i za vrijeme kišnih jesenjih dana u Zagrebu kada su kuće vonjale po velikoj vlazi i plijesni koja se nakupila po kutovima soba. Imali ste tada osjećaj, da je kuća cijela mokra baš od te poplave i da iz zidova još uvijek izbija vlaga i mokrina rijeke Save.

U Ostrovičkoj ulici to je bilo posebno vidljivo u činjenici, da smo pitku vodu dobivali pumpama iz podzemnih tokova rijeke Save pa se stjecao utisak kako smo totalno okruženi vodom ili da plutamo na njoj. Zapravo, čitava Trešnjevka na neki način je na razini rijeke, a to se moglo vidjeti ukoliko biste Gagarinovim putem produžili preko Savske do Prisavlja, a to je nekada bilo Šetalište Karla Marxa i onda do nasipa koji je bio u blizini i tu ste mogli vidjeti rijeku kako vijuga u svome koritu na istoj razini kao i okolna naselja. Ostovička je opet bila u malom ulegnuću pa se imao dojam, da smo netom iznad same površine vode.

Taj je trajni nasip izgrađen kasnije dobrovoljnim radom zagrebačke omladine i on postoji do današnjega dana. Prije II Svjetskog rata i ranije to je bilo kupalište za Zagrepčane. Za vrijeme ove poplave iz '60.-tih godina voda je odnijela dio splavi i drvenih bazena na tom kupalištu. Sava je tada onečistila cijelu vodu pa je kupanje u njoj bilo zabranjeno, a kupalište je postalo samo sunčalište. Nakon te poplave i pokušaja da savsko kupalište opstane i da se grad zaštiti od razornog djelovanja rijeke, izgrađuje se taj nasip, a kupalište počinje propadati.

Na nasipu je uređena šetnica, ali samo na sjevernoj stani rijeke. Na tom dijelu nasip je proširen i obogaćen drvoredom poljskog jasena, rasvjetom i klupama, a tek od skora rasvijetljena je i južna obala rijeke.

Danas se uz Savski nasip nalazi aleja skulptura i svaka od tih skulptura ima svoju priču što se najbolje vidi po njihovim imenima kao Mačka, Kapi, Kotač vremena kipara Ratka Petrića koji je njima htio oživit i zanemaren prostor uz rijeku Savu. Dakle, danas tih poplava na Trešnjevci nema, ali se i dalje događaju brojne individualne tragedije i kao da svaki čovjek priča neku svoju tragičnu priču vezanu za egzistencijalni opstanak ljudi. Čovjek je takav, kap rose na cvjetnoj livadi gdje svaka kap ima svoj tragični tijek, dok pod Suncem ne okonča.

**OSVRT NA KNJIGU „SIN EZRA“
dr ZLATAN GAVRILOVIĆ KOVAČ**

Bazna točka svakog oca je njegovo dijete pa je tako Ezra Rex ishodište otkud kreće Zlatanov život nakon Ezrinog rođenja.

Ovu knjigu je otac pisao o svom sinu: o njemu kao djetetu, o njemu kao mladiću kad je došao u neke nemilosrdne okolnosti i na kraju o svom sinu kao prizatom australskom mikrobiologu, odraslom muškarcu koji je preuzeo brigu o svom ocu, književniku, esejisti, pjesniku, kliničkom sociologu i o čovjeku sa još mnogo titula koji je u svom životu završio dva fakulteta, napisao preko 50 knjiga i došao u jedno zrelo razdoblje kad je ovu svoju knjigu posvetio najdragocijenijem biću u svom životu – svom sinu Ezri.

Ezra Rex, bachelor of science with honors, uskoro titula dr.ing., mikrobiolog, danas ima 36 godina, život je posvetio znanosti i priznat je u Australiji na sveučilištu u Adelaideu kao vrstan znanstvenik.

To dijete koje je sa svojih samo 10 godina starosti 1994. preletjelo avionom sa svojim roditeljima pola planeta, od Zagreba do Adelaidea u Australiji, živjelo je jednim životom kojeg samo ono pozna, ali je taj mladi čovjek danas postigao ono što mnoga djeca poznatih osoba nisu postignula i to je postigao u stranom svijetu, na dalekom kontinentu u vrlo zahtjevnoj znanstvenoj disciplini kao što je mikrobiologija.

Dok sam čitala ovu knjigu, imala sam ispred sebe cijeli spektar događaja iz djetinjstva ovog mladog znanstvenika i njegovog oca i to sa koliko snage su se obojica borili kroz život u stranom svijetu, među ljudima koje nisu poznavali i to još u uvjetima kad je Ezra postao dijete rastavljenih roditelja.

Samo su velika očeva briga i ljubav uspjele Ezru održati i podignuti na noge, jer da toga nije bilo – svijet bi bio zakinut za jednog briljantnog mladog znanstvenika koji uskoro stječe titulu iz doktorata mikrobiologije.

Jako sam ponosna što je dr Zlatan Gavrilović Kovač ovu knjigu posvetio svom sinu Ezri i što će se i ona naći u njegovom bogatom opusu od preko 50 izdanih knjiga.

Zlatanu i Ezri želim puno lijepih zajedničkih trenutaka u životu i bila mi je izuzetna čast što sam sudjelovala u stvaranju i ove Zlatanove knjige.

*Jadranka Varga, pjesnikinja,
Zagreb, 02.01.2021.*

Bilješka o piscu

Zlatan Gavrilović Kovač porijeklom iz Hercegovine, rođenjem Dubrovčanin, a odgojem Zagrepčanin rođen je u Dubrovniku 25 siječnja 1959 godine.

Četiri razreda Preparandije pohađa u Dubrovniku a kasnije školu nastavlja u Splitu. Diplomira pomorsku školu u Splitu u svojstvu poručnika trgovačke mornarice 1977. godine. Studij filozofije i sociologije otpočinje u Zadru 1978. godine a iste godine nastavlja u Zagrebu. Diplomirao je na ovim odsjecima 1986 godine.

Filozofsku disertaciju obranio na Sveučilištu u Sarajevu 1989 godine sa tezom Filozofske pretpostavke suvremene znanosti.

Glavni je i odgovorni urednik novine zagrebačkog Sveučilišta "Studentski list" 1982-83, časopisa za teoretska pitanja "Pitanja" 1984-85, klinički je sociolog psihijatrijske bolnice Vrapče u Zagrebu od 1990-94.

Koncem iste godine sa porodicom emigrira u Australiju. Suradnik je brojnih australskih radio postaja na hrvatskom jeziku i bosanskom

jeziku. Objavljivao je svoje radove u nekih tridesetak novina i časopisa u sedam gradova i četiri zemlje.

Također je suradnikom hrvatskih dnevnih portala koji objavljuju radove iz područja književnosti i politike.

Živi i radi u Adelaideu u Australiji.

Kontakt:

Zlatan Gavrilović Kovač,
20/9 Roma Grove, Campbelltown
5074, S.A. Australia

Tel: +08 72250827

E-mail: zlatan.g@adam.com.au

Objavljena djela:

Kozmologija zlatnog prstena (prvi dio); digitalne knjige, 2012.

Kozmologija zlatnog prstena (drugi dio); digitalne knjige, 2012.

Kozmologija zlatnog prstena (treći dio); digitalne knjige, 2012.

Suze od kamena; Zbirka poezije, digitalne knjige, 2012.

Srce od papira; Roman za djecu, digitalne knjige, 2012.

Kozmologija zlatnog prstena; (četvrti dio); digitalne knjige, 2012.

Okovano vrijeme I (o praxis filozofima); digitalne knjige, 2012.

Okovano vrijeme II (Kako su Zlatana...); digitalne knjige, 2012.

Okovano vrijeme III (Raspad države); digitalne knjige, 2012.

Okovano vrijeme IV (Nautički dnevnik); digitalne knjige, 2012.

Razgovori; digitalne knjige, 2013.

Bijela golubica; digitalne knjige, 2013.

Autobiografija; digitalne knjige, 2013.

Polemike; digitalne knjige, 2013.

Kritike; digitalne knjige, 2013

Eseji; digitalne knjige, 2013.

Književna kritika; digitalne knjige, 2013.

Jakarina kosa; digitalne knjige, 2013.

Čime smo nezadovoljni; digitalne knjige, 2014.

Mijene mjeseca; digitalne knjige, 2014.

Kozmologija zlatnog prstena; digitalne knjige, 2014

Filozofija i konacni svijet; digitalne knjige, 2014.

Agamemnon ; digitalne knjige, 2014.

Velika imena hrvatske znanosti i filozofije ; digitalne knjige, 2015.

Razglednica iz Australije; digitalne knjige, 2015.

Slavensko pitanje; digitalne knjige, 2015.

Povijesna lutanja; digitalne knjige, 2015.

Putovanja Marca Pola; digitalne knjige, 2015. knjiga prva

Putovanja Marca Pola; digitalne knjige, 2015. knjiga druga

Putovanja Marca Pola ; digitalne knjige, 2016. knjiga treća

Ruska zora; digitalne knjige, 2016.

"Poezija svemira", sa Željkom Košarić - Safiris i Jadrankom Vargom;
digitalne knjige, 2016.

Znanost i poezija; digitalne knjige, 2016.

Laži i obmane; digitalne knjige, 2016.

Crveni kokot; digitalne knjige, 2017.

Nebo makovima obasuto; digitalne knjige, 2017.

Dnevnic. prvi dio; digitalne knjige, 2017.

Daljine; digitalne knjige, 2017.

Dnevnic - drugi dio; digitalne knjige, 2017.

Dnevnic - treći dio; digitalne knjige, 2017.

Dnevnic - četvrti dio; digitalne knjige, 2017.

Suvremeni hrvatski realizam; digitalne knjige, 2017.

Pisma; digitalne knjige; digitalne knjige, 2018.

Uz kozmologiju zlatnog prstena; digitalne knjige, 2018.

Kozmologija i filozofija; digitalne knjige, 2018.

Kozmološka domišljanja; digitalne knjige, 2018.

5EBI-FM Adelaide; digitalne knjige, 2019.

Čovjek i kozmologija; digitalne knjige, 2019.

Neki pojmovi kozmologije zlatnoga prstena; digitalne knjige, 2019.

Suvremeni hrvatski realizam – 2. dio; digitalne knjige, 2020.

Kozmologija zlatnog prstena - 2. dio; digitalne knjige, 2020.

U potrazi za istinom; digitalne knjige, 2020.

Sin Ezra; digitalne knjige, 2021.

Sadržaj:

<i>O AUTORU</i>	05
<i>ZAHVALA</i>	07
<i>PREDGOVOR</i>	09
<i>PREPISKA SA NENADOM</i>	13
<i>NENADOV ODGOVOR</i>	15
<i>SLUČAJ JEDNE NESANICE</i>	17
<i>LIJEČNIK I POMAGAČ</i>	18
<i>ČAROBNI BRIJEG</i>	21
<i>PATNJA KAO TRANSFORMATIVNA EPIZODA</i>	22
<i>PSIHIJATRIJSKA BLAGOST</i>	25
<i>LET IZNAD KUKAVIČJEG GNIJEZDA</i>	27
<i>PREPISKA SA DIJANOM</i>	29
<i>PISMA DIJANI JELČIĆ STARČEVIĆ</i>	32
<i>EZRIN SLUČAJ</i>	35
<i>IME MOG SINA</i>	36
<i>EZRINE SLIKE</i>	40
<i>EZRA REX RESEARCH PROPOSAL</i>	48

<i>NEKE NEDOSTATNOSTI SUVREMENOG KOSMIČKOG MODELA</i>	67
<i>TREKUTNA DUHOVNA SITUACIJA U RUSIJI</i>	71
<i>ŠTEFEKOV TRAKTOR</i>	75
<i>RAZGOVOR Razgovor vodila Jadranka Varga</i>	79
<i>RAZGOVOR O PJESNIŠTVU Razgovor vodio: dr Zlatan Gavrilović Kovač</i>	88
<i>HRVATSKA FILOZOFIJA I KIBERNETIKA</i>	95
<i>OSTROVIČKA ULICA</i>	101
<i>VELIKA POPLAVA 1964. ZAGREB</i>	106
<i>OSVRT NA KNJIGU „SIN EZRA“ dr ZLATAN GAVRILOVIĆ KOVAČ - napisala Jadranka Varga, pjesnikinja</i>	110
<i>BILJEŠKA O PISCU</i>	112
<i>OBJAVLJENA DJELA</i>	114
<i>SADRŽAJ</i>	118

<i>O AUTORU</i>	05
<i>ZAHVALA</i>	07
<i>PREDGOVOR</i>	09
<i>UMRO PATRIJARH IRINEJ</i>	13
<i>MOJE ISKUSTVO SA NEKIM CRKVAMA</i>	14
<i>ISTINA O BOSNI</i>	17
<i>KOŠER PREHRANA I SVETI ZAPISI</i>	25
<i>OTOK</i>	28
<i>SLUČAJ AMY CONEY BARRETT</i>	31
<i>OPET O AMY CONEY BARRETT</i>	34
<i>PARTIZANSKI BORCI - BORCI 14. HERCEGOVAČKE OMLADINSKE BRIGADE</i>	37
<i>MOJ GOVOR NA RUSKOM JEZIKU PRIGODOM DODJELE PUŠKINOVE MEDALJE ZA UMJETNIČKO DJELO</i>	40
<i>RECENZIJA AKADEMIKA BAJRAMA REDŽEPAGIĆA</i>	45
<i>NEKI DOKUMENTI</i>	47
<i>CRKVA SVETOG SAVE U BEOGRADU</i>	52
<i>DRUGI DOKUMENTI</i>	55
<i>MOJA PERSPEKTIVA U AUSTRALIJI</i>	58

<i>KAKO SAM PREŽIVIO?</i>	61
<i>INTERVJU</i>	65
<i>PITANJE LJUDSKOG RADA U RUSKOJ NARODNOJ BAJCI</i>	80
<i>TEORIJE IGARA U RAZLICI SPRAM RADA</i>	82
<i>KAKO SU ME „ČUVALI“?</i>	85
<i>POVODOM SLUČAJA PERKOVIĆA</i>	88
<i>NEKE NAPOMENE U POGLEDU RATA U HRVATSKOJ</i>	91
<i>OSVRTI</i>	94
<i>"GLASNICI" JADRANKE VARGA</i>	94
<i>„U OBLACIMA PIŠE" ANĐE JOTANOVIĆ</i>	97
<i>"SRCA PUNA LJUBAVI"</i>	99
<i>„NOĆ DUŠE" JADRANKE VARGA</i>	102
<i>„BIJELI PUT" JADRANKE VARGA</i>	107
<i>„PRIČE IZ NOĆNIH TIŠINA" JADRANKE VARGA</i>	110
<i>BILJEŠKA O PISCU</i>	114
<i>OBJAVLJENA DJELA</i>	116
<i>SADRŽAJ</i>	120

Prilog – Ugovor o korištenju digitalnih knjiga

Digitalne knjige by Impero present dopušteno je koristiti samo za osobne potrebe korisnika, čime želimo izbjeći bilo kakvu mogućnost zloupotrebe autorskih prava autora knjige. Korisnici ih mogu slobodno pregledavati, kopirati, umnožavati te pokazivati i slati prijateljima ili svim onim za koje misle da bi ih takvo što moglo zanimati, no svaka druga vrsta distribucije digitalnih knjiga ostaje isključivo i nepovredivo pravo stranice www.digitalne-knjige.com.

*Nenad Grbac iz Zagreba, kao nakladnik, s jedne strane (u daljnjem tekstu: nakladnik) i posjetitelj stranice www.digitalne-knjige.com kao korisnik usluge (u daljnjem tekstu: korisnik) zaključuju klikom na link *Prihvaćam ugovor o korištenju knjige prije njezina preuzimanja(download)*, sljedeći:*

UGOVOR O KORIŠTENJU DIGITALNIH KNJIGA by IMPERO present

čl. 1.

Ugovorne strane su suglasne da se digitalnim knjigama nakladnika korisnik može koristiti samo za osobne potrebe, pri tome ničim ne ugrožavajući autorska prava nakladnika i pisaca koji su nakladniku dali suglasnost da objavi njihovo djelo.

čl. 2.

U skladu s prethodnim člankom, korisnik knjigu može pregledavati, kopirati, umnožavati i slati svima onima za koje smatra da bi ih knjiga mogla zanimati, a nije mu dopušteno mijenjati sadržaj knjiga, dopunjavati ga, kao ni bilo kakva izmjena u izvornome kodu knjiga (bilo u binarnom ili izvršnom obliku).

čl. 3.

Ugovorne strane su suglasne da je svaka druga vrsta distribucije digitalnih knjiga nakladnika zabranjena odnosno isključivo i nepovredivo pravo nakladnika.

čl. 4.

Slijedom prethodnog članka zabranjena je bez znanja i suglasnosti nakladnika i pisaca bilo kakva komercijalna ili reklamna upotreba digitalnih knjiga, njihovo korištenje u državnim i privatnim ustanovama (fakultetima, školama, knjižnicama, knjižarama i slično).

čl. 5.

Temeljem članka 3. ovoga ugovora zabranjena je i distribucija digitalnih knjiga nakladnika putem elektroničkih medija i Interneta.

čl. 6.

Ovaj ugovor zaključuje se na neodređeno vrijeme, a sve sporove proizašle iz njega ugovorne strane će nastojati riješiti sporazumno, dok se u suprotnome ugovara stvarno nadležan sud u Zagrebu.

Zlatan Gavrilović Kovač

SIN EZRA

Vlastita naklada

*Nenad Grbac
Srednjaci 22, Zagreb*

Urednik:

Nenad Grbac

Gavrilović Kovač, Zlatan

SIN EZRA

www.digitalne-knjige.com

ISBN 978-953-354-207-2

Zlatan Gavrilović Kovač porijeklom iz Hercegovine, rođenjem Dubrovčanin, a odgojem Zagrepčanin rođen je u Dubrovniku 25 siječnja 1959. godine.

Četiri razreda Preparandije pohađa u Dubrovniku, a kasnije školu nastavlja u Splitu. Diplomira pomorsku školu u Splitu u svojstvu poručnika trgovačke mornarice 1977. godine. Studij filozofije i sociologije otpočinje u Zadru 1978. godine a iste godine nastavlja u Zagrebu. Diplomirao je na ovim odsjecima 1986. godine.

Filozofsku disertaciju obranio na Sveučilištu u Sarajevu 1989. godine sa tezom Filozofske pretpostavke suvremene znanosti.

Glavni je i odgovorni urednik novine zagrebačkog Sveučilišta "Studentski list" 1982-83, časopisa za teoretska pitanja "Pitanja" 1984-85, klinički je sociolog psihijatrijske bolnice Vrapče u Zagrebu od 1990-94.